

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — ugodnjska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENECE

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7363, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

Rušilci demokracije

Evropski demokracijski krogi in države se čudijo, kako da se je mogel roditi po vsem svetu močan odpor zoper demokratske vladavine ter njihove metode tako v mednarodni politiki kakor v notranjih, gospodarskih in socialnih odnosih državljanov. Če pa pogledamo stvari in razmere, kakršne resnično so, moremo že davno pred minulo svetovno vojno ugotoviti, da demokracijo izpodkopažejo demokracijski režimi sami, tako da je popolnoma upravičeno govoriti o pademokraciji ali lažni demokraciji, kadarkoli pridejo v poštev bodisi demokracijske stranke v Evropi, bodisi vlade, ki na taki navidezni demokraciji slonijo. Gotovo si ne moremo misliti v politiki večjega zla, kakor če imamo opraviti z režimi, ki se sklicujejo na svojo demokracijo, se ponajajo z njo in z njenega vidika presoja in, če treba, obsojajo nedemokracijske težnje in vladavine, sami pa dejansko vladajo z metodami, ki ne pospešujejo ljudske blaginje in narodne skupnosti, ampak služijo izključno diktaturi bodisi buržuazije, bodisi onih, ki so se znali z demagoško spretnostjo povzdigniti za voditelje proletariata, ter svoje strankarske interese prikazujejo kot sedino merodajno ljudsko voljo. Taki režimi so vzrok, da se je dvignil fašizem in da se razširja v drugo skrajnost, ki je spravila vso ljudsko skupnost v popolno odvisnost od posameznih vodij.

Naravnost vzor vladavine, ki bi po svojih načelih morala in mogla biti demokracijska v polnem pomenu besede, pa jo od padca tretjega Napoleona pretresajo notranje strankarske borbe v večjem ali manjšem obsegu v imenu svobode, enakosti in bratstva, dočim se v resnici vršijo samo za nadoblast enega samega družabnega razreda, ki demokracijo izrablja v svoj prid, da si zagotovi v republiki prvenstveni položaj, je Francija. Tudi po vojni 1914—1918, ki so jo vodili najmerodajnejši predstavniki zapadne demokracije proti centralnim monarhijam, se zapadna demokracija ni prav nič izčistila in postavila na resnično ljudskemu blagru ustrezajoče osnove, marveč se je le še bolj izpridila in izpačila. Zapadna buržuazija se je znala izogniti komunistični revoluciji s spretno taktično potezo, s katero je zapredla v svoj sistem voditelje evropske socialne demokracije, ki so iz rjovečih levov postali dobra jagnjeta in so za ceno dobičkanosnih mest v režimu stopili v službo vredenarnih interesov meščanstva, pri tem pa si pridržali pravico opozicije od časa do časa, v kateri tem bolj uganjajo demagogijo in tirajo socialne zahteve tem bolj do skrajnosti, čim bolj jih potlačijo nazaj in, če treba, tudi zatajujejo, kadar spet postanejo deležni vlade. Ta nemoralna igra je v Evropi največ doprinesla k popolnemu izkvarjenju politične morale, k mešetarnjenju in trgovanju z vodilnimi načeli moralnega in družabnega življenja ter k notranjemu razkroju narodov in držav. Za to moralo je značilen zgled vodje francoske ljudske fronte in oboževani malik evropske socialne demokracije, bivši dvakratni ministrski predsednik, gospod Blum, ki je glavni akcionar veletrgovke za bencin Blum, Montel & Co., ki Barceloni dnevno dobavlja skozi obmejno postajo Le Perthus 80 do 100 tankov bencina, zaradi česar bo vsak človek razumel, zakaj glavni interesi v Evropi s svojimi političnimi spletkami tako zelo podaljšujejo državljansko vojno v Španiji, dočim se razni politični in denarni mogotci v nevtralnih državah obogatujejo od španske krvi. Ker pa je takih zgledov v vseh demokracijskih veldržavah na kupe, je le naravno, da je zaradi takega izpačenja demokracije v najbolj nemoralne metode demokracija sama prišla skoraj ob ves svoj ugled.

Po krivdi teh metod, ki so v posmeh resnični demokraciji in jo v korenini zatajujejo, naj se zavijajo v še tako demokracijske parlamentarne oblike, se je parlamentarno življenje in delovanje baš v onih državah, ki se z demokracijo najbolj ponašajo, spremenilo v žalostno burko, v kateri se za široke množice, ki ne znajo misliti samostojno, uprizarjajo divje demagoške debate, protestni shodi in krvave resolucije, dočim se za hrbtom lahkovernega preprostega človeka, ki se s slastjo vdaja prevari, da vlada on oziroma ljudska volja, sklepajo politične kravje kupčije in kompromisi, ki demagoške kričaje spravijo zopet v vladno; najskrajnejši levičarji pa hujskajo množico dalje, kar mora seveda vesti do popolnega moralnega, političnega in socialnega razkroja. Kje je tukaj demokracija? Kje skrb za splošni blagor? Kje podrejanje interesov ene stranke in skupine ali enega razreda koristim narodne celote?

In to umazano brozgo najbolj sebičnih nagonov, strasti in teženj, ki se za silo med seboj začasno pobotajo, imenuje evropski socialistični tisk in framasonski podrepaniki socialistične levce, tako zvani svobodomiselnosti in liberalni listi — demokracijo! Ko je socialistični velebojatiš Blum predložil novo zakonodajo, ki je bila sama na sebi za socialno-reakcionarno svobodomiselnost Francijo nujna potreba, da je razredna borba ne raznese, jo je postavil na čisto nemogočo podlago marksističnega iluzionizma samo zato, da ugodni nespametnim nagonom tistega delovnega človeka, ki ne misli z lastno glavo. V svojem utemeljitvenem govoru k socialni zakonodaji je ta politik resno trdil, da bo zmanjšanje delovnega urnika ob višjih plačah poživilo produkcijo in obogatilo

Kralj Peter II. na svoj 15. rojstni dan na Bledu

Nepopisno lepe slovesnosti pred Suvoborom, na jezeru in v župni cerkvi

Bled, 5. septembra. Petnajsti rojstni dan Nj. Vel. kralja Petra II. se je na Bledu kar najsvečanije praznoval. Svečanost se je pričela že včeraj zvečer z veliko iluminacijo. Ves Bled je bil razsvetljen. Na bližnjih gorah v blejski okolici so pa zazareli ogromni kresovi, ki so odsevali pozno v noč.

Ob 8 zvečer so se pričele svečanosti. Zazareli so veliki kresovi v okolici Bleda, vsi hoteli in privatne hiše na Bledu so pa bile osvetljene od milijon svečk, ki so se odsevale v Blejskem jezeru. Najlepši pogled pa je bil na malo blejsko cerkvico na otoku, ki je bila vsa osvetljena od žarometov v zeleni barvi. Prav tako pa je bila razsvetljena tudi stara in silna pečina Blejskega gradu z žarometi in stara blejska trdnjava je vsa bliščala v močnih reflektorjih.

Točno ob 8 zvečer je s starega gradu zagrmljal strel iz topa ter dal s tem znak, da se prične beneška noč. Sprevod je vodil blejski župan dr. Janko Benedik. V njegovem spremstvu so bili občinski možje in predstavniki vseh javnih in privatnih uradov. Takoj za občinskimi možmi je strumno korakala četa slovenskih fantov in deklet v ponosnem koraku, ker je čutila, da se gre pokloniti svojemu največjemu vladarju, našemu mlademu kralju. Takoj za njo pa je šla godba, ki je igrala koračnice, za njo

pa veliko število uniformiranih Sokolov. Za njimi so se uvrstili navdušeni Blejčani z gorječimi bakljami v rokah. Ta cel sprevod je zazarel v enem samem plamenu. Razvrstil se je od Zdraviliškega doma pa do kraljevega dvorca Suvobora. Istočasno so se uvrstili v sprevod razsvetljeni čolni z godbo na čelu, ki so počasi veslali ob jezerski obali do dvorca Suvobora.

Ogromna množica ljudstva je pred kraljevim dvorcem Suvoborom vzklíkala mlademu kralju ter mu iz vsega srca želela največjo srečo, godba pa je intonirala državno himno, ki jo je ves narod mirno in dostojanstveno stoji poslušal. Pričele so se ogromne manifestacije našemu mlademu kralju, Nj. Vel. kraljici materi Mariji in kraljevičema Tomislavu in Andreju. Balkon dvorca Suvobora je bil ves razsvetljen. Že je pristopil k ograji balkona ves veličasten in vesel naš mladi kralj Peter II. v spremstvu svoje matere kraljice Marije in bratov kraljevič Tomislava in Andreja. Mladi kralj je navdušeno odzdravljaval množico, ki je burno pozdravljala in vzklíkala »Zivio kralj Peter, živele kraljica Marija, živele kraljeviški dom, živele Jugoslavije!«

Vse svečanosti in manifestacije, kakršnih do sedaj Bled še ni videl, so trajale nad 1 uro in pol. Po končanih svečanostih se je blejsko ljudstvo v miru in svečanem razpoloženju razšlo na svoje domove.

Mladi kralj v spremstvu svoje matere pri službi božji v blejski župni cerkvi

Bled, 6. septembra. Zjutraj se je z neverjetno naglico raznesla vest po Bledu in okolici, da bo danes dopoldne ob 10.30 v farni cerkvi sveta maša, kateri bo prisostvoval Nj. Vel. kralj Peter II. Zaradi tega so se že zgodaj zjutraj začele zbirati po blejskih ulicah velike množice Blejcev, pa tudi inozemskih gostov, ki so tvorile špalir prav posebno pred cerkvijo. Že dolgo pred določeno uro so drvele po blejskih ulicah elegantne limuzine, ki so prevlačile odlične v farno cerkev. Ob 10 se je zaslila godba kraljeve garde, ki je prišla letos prav v ta namen na Bled. Takoj za godbo kraljeve garde je korakala v paradni uniformi častna četa kraljeve garde, za njo pa se je nabralo veliko število domaćinov, ki so strumno korakali proti cerkvi.

Pred cerkvijo je bila razvrščena častna četa kraljeve garde. Na desno od nje so bili razvrščeni pogumni in praznično razpoloženi slovenski fantje in dekleta v krojih s svojo zastavo na čelu. Na levi strani so bili razvrščeni blejski Sokoli s svojim praporom. — Izza častne čete kraljeve garde pa so držali špalir blejski gasilci s svojim praporom, kateremu je kum Nj. Vis. kraljevič Andrej. Že se je pripeljal pred cerkev dvorni avtomobil, iz katerega so izstopili adjutanti Nj. Vel. kralja Petra. Od daleč se je zaslila dvorska sirena, kar je bilo znamenje za čakajočo množico, da se vozi v blejsko cerkev naš mladi kralj. Točno ob 10.30 se je ustavil pred cerkvijo dvorski avtomobil, na katerem je visela spredaj velika kraljeva zastava. Iz njega je izstopil Nj. Vel. kralj Peter II., svečano oblečen v modri obleki. V desni roki je držal klobuk, z levo roko pa je odzdravljaval navdušeni mladini, ki ga je burno pozdravljala. Takoj za mladim kraljem je izstopila Nj. Vel. kraljica Marija. Na vходу blejske cerkve ju je sprejel adjutant kraljice Marije polkovnik Branko Pogačnik.

Takoj za prvim avtomobilom se je pripeljal drugi dvorski avtomobil, v katerem se je peljala Nj. Vis. knežinja Olga v spremstvu kraljevičev Tomislava in Andreja ter kneževičev Aleksandra ter Nikole, ki sta se pripeljala z dvorca Brdo.

Pri vrodu farne cerkve so pozdravili našega mladega kralja in današnjega slavljence blejski župnik g. Fran Zabret, prelat dr. Matija Slavčič in blejski kaplan g. Soukal, ki so čestitali mlademu kralju. Mladi kralj se je z vsemi pričetno rokoval in se zahvalil za čestitke ter je nato v spremstvu odšel v osrednje cerkve. Orgle so mogočno zaigrale, mladi kralj pa je šel v osrednje pred oltar, kjer so bili za njega in njegovo spremstvo pripravljene fotelje. Kralj se je vsedel v

srednji fotelj, desno od njega pa kraljica Marija s kraljevičema Tomislavom in Andrejem, levo od njega pa knežinja Olga s kneževičema Aleksandrom in Nikolo.

Pričela se je svečana služba božja, ki jo je daroval v svečanem ornatu prelat dr. Matija Slavčič.

Veličastna slavlja v prestolnici

Belgrad, 6. sept. m. Proslava rojstnega dne Nj. Vel. kralja Petra II. je danes dosegla vrhunec slavnostnega razpoloženja. Kakor smo že včeraj poročali, so bile že priprave velikopotezne. Vsa državna poslopja, palače in druge privatne hiše so bile okrašene s slikami kralja in članov kraljevskega doma, državnimi zastavami, preprogami, cvetjem in zelenjem. Na glavnih ulicah so visele girlande, na katerih je gorela na desetisoče žarnic in državnih barvah. Ko se je sredi steno, so se ulice napolnile z velikanskimi množicami ljudstva. Vse je hotelo, da dobi čim ugodnejše mesto, da bi dobro videli sprevod in bakljado, ki jo je priredila belgrajska občina. Proslava se je oficijelno začela ob 7 zvečer s slavnostno sejo belgrajske občinskega sveta, na kateri je imel slavnostni govor belgrajski župan Ilić. Po govoru župana Ilića, ki so ga zborovalci sprejeli z navdušenimi ovacijami Nj. Vel. kralju, kraljevskemu domu in Jugoslaviji, se je začel veličasten sprevod po glavnih ulicah od Terazije do Slavije. Na čelu sprevoda so jahali fanfaristi z veliko državno zastavo, za njimi pa so korakali belgrajski občinski evetniki z županom Ilićem na čelu, vsi v frakih z odlikovanji ali pa v svečanih oblekah. V sprevodu so nadalje korakali člani prosvetnih, nacionalnih, kulturnih, vitezkih, humanitarnih in telavdnih organizacij vseh vrst. Posebno močne so

viš ob asistenci blejskega župnika Zabreta in kaplana Soukala. Med svečano daritvijo je blejski cerkveni zbor pod dirigiranjem nadučitelja Rusa prepeval cerkvene pesmi. Ob koncu maše so pevci zapeli zahvalno pesem in državno himno, katero so vsi navzoči stoji in mirno poslušali.

Svete maše so se udeležili razen blejskih gostov še številni predstavniki oblasti in raznih nacionalnih korporacij. V prvih klopeh smo opazili adjutanta Nj. Vel. kralja Petra II. polkovnika Kolkaja, polkovnika Cesariča in kapetana Ajdariča. Potem gospa soproga ministra dvora Antića, senatorja Frana Smodeja, senatorja Lujo Vojnovića, bivšega ministra in senatorja Ivana Hribarja, bivšega ministra inž. Dušana Serneca z gospo, blejskega župana dr. Janka Benedika, bivšega ministra dr. Ivana Sveglja, predsednika apelacijskega sodišča v Ljubljani dr. Goljo, narodnega poslanca dr. Jureta Koceta ter veliko število drugih odličnih gostov.

Po svečani maši je mladi kralj sredi navdušenega ljudstva, ki mu je že v cerkvi navdušeno klicalo, odšel v spremstvu matere-kraljice. Ko je mladi kralj zapustil blejsko cerkev, je godba kraljeve garde intonirala državno himno, navdušeno ljudstvo pa mu je ponovno priredilo ogromne ovacije ter klicalo: »Zivio kralj Peter II.! Zivele kraljica Marija! Zivele knežinja Olga! Zivio Jugoslavija!«

Potem se je dvorski avtomobil z mladim kraljem odpeljal proti dvorcu Suvobor. Vsa množica in slavenski fantje v krojih so pa korakali do dvorca, da s tem dokažejo svoje veliko državljansko zavest in ljubezen do našega mladega kralja.

Ves Bled je bil danes v razpoloženju ljudskega praznika. Trgovine so bile zaprte, v blejskem parku pa je popoldne igrala godba kraljeve garde narodne pesmi. Tako je Bled zopet dokazal, kako visoko spoustje in ljubi svojega mladega kralja in kako se veseli, da se nahaja ravno na svoj rojstni dan v njegovi sredini.

Nastop vojske na Banjiškem polju

Že pred sedmo uro je bilo Banjiško polje polno vojaških enot belgrajske garnizije. Prebivalstvo je že na ves zgodaj zasedlo določene prostore.

Osrednjo ložo na tribuni so zasedli kraljevska namestnika dr. Radenko Stanković in dr. Ivo Perović, predsednik vlade in zunanji minister dr. Stojadinović s svojo gospo, zastopnik senata in narodne skupščine na čelu s predsednikom Stvanom Ciričem, verski poglavarji: patrijarh Gavril Dožić, nadškof dr. Ujeić in vrhovni rabin dr. Alkalaj. V loži na desni strani tribune so sedeli

člani vlade, velika loža na levi strani je bila pa pridržana članom diplomatskega zbora in njihovim vojaškim odposlancem.

Ob prihodu kneza namestnika

Ko je prišel Nj. Vis. knez namestnik Pavlo, je obšel čete v spremstvu vojnega ministra in poveljnika čet generala Petra Košića, prvega adjutanta Nj. Vel. kralja Nikola Hristića, zastopnika poveljnika generalnega štaba generala Miljutina Nikolčića in letalskega polkovnika Tadija Sonder majerja. Ko je Nj. Vis. knez namestnik obšel čete, je krenil proti tribuni med viharinimi ovacijami in vzkliki vsega prisotnega občinstva: Zivel kralj Peter II.! Zivel knez namestnik!

Točno ob 8.45 so s trombami dali znak za začetek defileje. Pri defileji je zavzel svoje mesto poveljnik Belgrada general Košić kot poveljnik parade, takoj za njim pa so jahali častniki generalnega štaba. Po končanem defileju pred Nj. Vis. knezom namestnikom Pavlom je poveljnik Belgrada general Košić zavzel mesto takoj za vojnim ministrom.

Vse vrste vojske v slavnostnem mimohodu

V brezhibnem paradnem koraku so marširali najprej gojenici vojaške akademije. Njihov nastop je občinstvo pozdravilo z vzkliki: Zivele naša vojska! Zivel kralj Peter II.! Nato so defilirali od-

Zemunska vremenska napoved: Pretežno oblačno z dežjem od časa do časa v vsej kraljevini. Le na skrajnem jugu bo še jasno. Temperatura bo nekoliko poskočila.

Na rojstni dan našega kralja

(Nadaljevanje s 1. strani)

delki gojencev podčastniške šole, mornarice, pehote, kraljeve garde, eskadron konjenice, eskadron topništva in konjenice kraljeve garde. Takoj za njimi je nastopila kolesarska četa, za njo pa planinska četa s smučmi, strojnimi in lahkim topniškim oddelkom. Nato sta defilirala 2. in 18. pehotni polk s radijskimi oddelki. Nato pa so defilirali še ostali oddelki raznih vrst orožja.

Defile se je končal z motoriziranim protiletalskim strojniškim oddelkom. Ob koncu parade so defilirali vojaki, bolniški avtomobili in avtomobili Rdečega križa. Defile čet se je končal točno ob 9.45. Po končanem defileju so množice viharne vzklikale: Zivel kralj! Zivel knez namestnik Pavle! Zivela naša vojska, naš up in naša nada!

Takoj nato je Nj. Vis. knez namestnik Pavle v družbi vojnega ministra, poveljnika parade in ostalega spremstva zapustil Banjško polje. Ob odhodu je zbrano ljudstvo Nj. Vis. kneza namestnika navdušeno pozdravljalo. Godba je za zaigrala državno himno. Po odhodu Nj. Vis. kneza namestnika Pavla se je ljudstvo začelo razhajati, neprestano vzklikajoč Nj. Vel. kralju Petru II., Nj. Vis. knezu namestniku Pavlu, kraljevskemu domu in jugoslovanski vojski.

V Ljubljani — na večer slavnostnega dne

Ljubljana, 6. septembra.

Krona današnje proslave rojstnega dne Nj. Vel. kralja Petra II. je bil veličastni sprevod, ki so se ga na povabilo ljubljanskega župana dr. Adlešiča udeležili prav vsa društva in organizacije, razen šolskih. Takoj po 6. uri so se začele zbirati na Krekovem trgu velike množice ljudi, ki so se zgrinjale v celih rekah z vseh ljubljanskih ulic. Točno ob pol 8 se je formal krasen sprevod, ki so ga sestavljale naslednje organizacije: Najprej je šla vojaška godba s četo, nato prostovoljci, za njimi rezervni oficirji, Legija koroških borcev, Zveza bojevnikov, nato državna zastava, župan in mestni svet ljubljanski. Tem je sledila godba »Sloga«, nato pa gasilska društva, ki so bila najbolj zastopana. Za gasilskimi društvi je igrala salezijska godba, tej pa so sledili fantovski odseki in dekliški krožki. Sledila je godba poštinskih nameščencev, za njo pa so šli poštini nižji uslužbenci. Združenje jugoslovanskih nar. železničarjev in brodarjev, nato pa narodno-obrambna društva: Branibor, Družba CM, Jadranska straža. Sedeževa družina in Združenje četnikov. Za godbo »Zarja« pa so se razvrstile ženske organizacije: Društvo knežine Zorke, Društvo za varstvo deklet, Kolo jugoslovanskih sester, Jugoslovanska ženska zveza, Krščanska ženska zveza in Krščansko žensko društvo, Splošno žensko društvo, TKD Atena, nato pa kulturna društva: Delavsko podporno društvo, Društvo rokodelskih mojstrov, Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov, Profesorsko društvo in Obrtniško društvo v Ljubljani. Tem društvom je sledila godba Prosvetnega društva Vič, nato pa spet kulturna društva: Prosvetna zveza, Rdeči križ, Ruska Matica, Ruski Rdeči križ, Slomškova zveza, Združenje gledaliških igralcev, Zveza društev komičnih fantov in deklet, Zveza kulturnih društev, Zveza naprednih akademskih stariščin, Zveza slovenskih obrtnikov, Združenje že-

Ob 11. dopoldne so se vršile za blagor in srečo Nj. Vel. kralja in kraljevskega doma v cerkvah službe božje. Udeležili so se jih Nj. Vis. knez namestnik Pavle, nadalje kraljevska namestnica dr. Stankovič in dr. Perović, predsednik vlade dr. Stojadinović z vsemi člani kraljevske vlade, generaliteta, višji dostojanstveniki, diplomatski zbor in nešteto ljudstvo. Službo božjo je v srbski pravoslavni cerkvi opravil patriarh dr. Gavrilob ob asistenci številnega visokega pravoslavnega duhovništva. Po cerkvenem opravilu je imel patriarh lep govor, nakar je cerkveni zbor zapel pesem »Mno-

Slovesna katoliška služba božja

Belgrad, 6. septembra. Danes ob 11. dopoldne je bila v katoliški cerkvi Kristusa Kralja na čast rojstnemu dnevu Nj. Vel. kralja Petra II. slovesna služba božja, ki jo je opravil nadškof dr. Ujčić. Svečani službi božji je prisostvoval oposlanec Nj. Vel. kralja brigadni general Dekaneva, v imenu vlade so se udeležili ministri Stankovič, Novakovič in Kabin, dalje podpredsednik narodne skupščine Markić, minister n. r. Miletič, zastopniki senata in narodne skupščine in predstavniki vseh ministrstev, vojaštva, nacionalnih društev in mnogoštevilno drugo občinstvo.

ležniških uradnikov, Narodna čitalnica Šiška in telesno-vzgojna društva, Jugoslovanska gozdovniška liga, Štreška družina, razna športna društva in Zveza skavtov in planink.

Tem organizacijam se je pridružila še cela reka ostalih meščanov.

Ko se je sprevod začel pomikati mimo stolnice, so udeleženci začeli navdušeno vzklikati mlademu kralju. Godbe so igrale slavnostne koračnice, vsi udeleženci pa so imeli v rokah baklje, okna po hišah, koder je šel sprevod, so bila slavnostno razsvetljena, na obeh straneh ulic pa je bil gost špalir občinstva, ki je ob enem s sprevodom dajal v navdušenih vzklikih izraza svoji ljubezni do mladega kralja.

Mimo Mestnega trga je krenil sprevod po Stritarjevi ulici čez Marijin trg na Miklošičevo cesto, od tam pa po Dalmatinovi ulici in Tyrševi cesti preko promenade pred bansko palačo, od tam pa dalje po Bleiweisovi cesti na Rimsko cesto, po Čopovi cesti čez Šentjakovski most na Stari trg, od tam na slavnostno okrašen in razsvetljen Mestni trg, kjer je bil sstop.

Še preden je sprevod prišel na Mestni trg, se je na vseh trotoarjih zbrala velika množica meščanov, ki se je potem, ko so se društva in godbe razvrstile na odkazane prostore, pridružila navdušenemu vzklikanju, ki ga ni hotelo biti ne konca ne kraja. Mestna hiša je bila za to priliko slovesno okrašena; nad balkonom je bil svetlobni napis »Zivel kralj Peter II.«

Ko se je velikansko navdušenje končno le pomirilo, je 150 pevcev združenih pevskih zborov ljubljanskih zapelo pod taktirko g. župnega pevovodje Venturinija krasno Vodopivčev pesem: »Kadar zora...« Nato pa je burno pozdravljen stopil na balkon ljubljanski župan g. dr. Juro Adlešič in imel naslednji slavnostni govor:

Župan dr. Adlešič o mladem kralju

Spoštovani, dragi meščani!

Obhajamo praznik rojstnega dne Nj. Vel. kralja Petra II.

Ta praznik je vzbudil veliko veselja v vsej naši jugoslovanski družini, ki se z najglobljim spoštovanjem ter največjo vdanostjo in radostjo klanja svojemu kralju kot prvemu sinu naroda. Prav posebno veselje pa mora občutiti naše mesto kot glavno mesto Slovenije.

V Sloveniji preživlja naš mladi kralj svoje najlepše dni — dneve počitnic, oddiha in razvedrila. Naš Bled mu je postal zares prava podoba raja. Zato ga vežejo z našo Slovenijo srčne vezi in ga bodo vezale vse življenje — vezi vsak dan lepših in vsako leto slajših spominov na kraj brezskrbnih mladih dni...

Kakor je visok polet orla nad našim Triglavom, tako bistrovod naj bo polet misli našega kralja — tako naj bo globoka duša našega kralja, kakor je globoka globina jezera, ki nad njim pozvanja zvonček vseh uslišanih želja. Kakor je jasna sinjina nad našimi planinami, tako naj bo vedro in sončno vse življenje našega kralja Petra II.

Pripravljamo se na praznik 20 letnice naše Jugoslavije. Slavni ded in mučenik oče današnjega slavljence sta izpolnila sanje davnih slovenskih rodov, da smo se Slovenci združili z brati Hrvati in Srbi v svobodno narodno državo Jugoslavijo.

Ljubljana je bila pred 20 leti skromno provincialno središče, a danes jo navdaja ponos

enega izmed glavnih mest svobodne države in se razvija v moderno Veliko Ljubljano. Pred 20. leti polnemške šole in nemški uradi, danes slovenske visoke šole in Akademija znanosti in umetnosti — iz ponižanega hlapca tujih oblastnikov in mogotcev se je Ljubljana razvil v podjetnega in samostojnega slovenskega gospodarja. Danes je Ljubljana res kulturno, politično in gospodarsko središče vseh Slovencev, hkrati pa tudi močan faktor v delovanju in nehanju vse kraljevine Jugoslavije.

Zato Ljubljana zlasti danes prosi Boga, naj varuje zdrave in dobrotljivo podari vse darove našemu mlademu kralju ter ga z neskončno previdnostjo vodi in čez 3 leta blagoslovi na vladarskem prestolu. Iz vseh naših src kipi molitev goreče ljubezni, naj Vlada neba in zemlje varuje vsak koražni plemenitega naslednika velikih, junaških in modrih dedov ter ščiti rast in razvoj sinu kralja-mučenika, čez 3 leta pa dobrotno izroči državno krmilo v njegove krepke roke!

Zgodovina njegovega deda, kralja Petra I., imenuje Velikega — Osvoboditelja.

Zgodovina imenuje njegovega očeta, mučenika kralja Aleksandra I. — Viteškega in Zedinitelja.

Naj se uresničijo naše vroče želje in vdana voščila, da bo mogla imenovati zgodovina Nj. Vel. kralja Petra II. — Srečni in Osrečujoči! Zivel Nj. Vel. kralj Peter II.!

Naš 6. september v inozemstvu

Varšava, 6. septembra. AA. (Pat) Za jugoslovanski narodni praznik je predsednik poljske republike Moscicki poslal Nj. Vis. knezu namestniku Pavlu brzojavko, v kateri izreka najlepše želje za osebnost Nj. Vel. kralja in napredek jugoslovanskega naroda.

Poljski listi prinašajo dalje članke v zvezi s 15 letnico Nj. Vel. kralja Petra II. in naglašajo vline mladega vladarja. Članki so opremljeni z mnogoštevilnimi slikami Nj. Vel. kralja Petra II. Pri tej priložnosti pišejo listi tudi o tesnih prijateljskih odnosih, ki družijo Poljsko in Jugoslavijo.

Bruselj, 6. sept. AA. V proslavo rojstnega dne Nj. Vel. kralja Petra II. je bila v tujakšnji ruski cerkvi slavnostna služba božja. Obrede je opravil škof Aleksander. Službi božji so prisostvovali naš braseljski poslanik Branko Lazarevič, prvi tajnik poslanstva za gospo, naš generalni konzul, osebe našega poslanstva, zastopniki jugoslovanske kolonije v Bruslju, zastopniki društev jugoslovanskih delavcev iz Belgije z zastavami in mnogo drugega občinstva. Navzoči so bili tudi zastopniki društva bivših bojevnikov z zastavo.

Po službi božji je bil sprejem na jugoslovanskem poslanstvu. Pri tej priložnosti je poslanik dr. Lazarevič govoril o pomenu današnjega dne.

Belgijski listi prinašajo dolge in prisrčne članke, opremljene s slikami Nj. Vel. kralja Petra II.

Dunaj, 6. sept. Nu Dunaju so danes svečano proslavili rojstni dan Nj. Vel. kralja Petra II. Ob 11.30 je bila zahvalna služba božja v srbski pravoslavni cerkvi ob navzočnosti generalnega konzula Vukašina Životića in osebja konzulata

kakor tudi velikega števila članov jugoslov. kolonije na Dunaju. Po službi božji je bil v prostorih generalnega konzulata velik sprejem, na katerem je imel generalni konzul Živočič govor o pomenu proslave in o delu ter napredku Nj. Vel. kralja Petra II. ter o veličini dinastije Karadjordjevičev.

Rotterdam, 6. sept. Danes dopoldne je bila v tujakšnji cerkvi sv. Lavrencija svečana zahvalna služba božja za jugoslovanskega kralja Petra II., ki je danes dopolnil 15 let. Udeležila se jo je tudi jugoslov. posadka z ladij, ki se mudi v Rotterdamu.

Berlin, 6. septembra. Nemški kancler Hitler je poslal brzojavno čestitko Nj. kr. Vis. knezu namestniku Pavlu ob priliki narodnega praznika in rojstnega dne Nj. Vel. kralja Petra II.

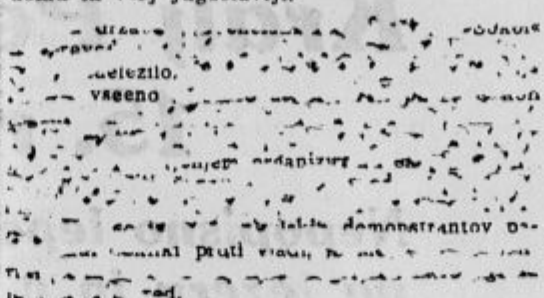
Sofija, 6. septembra. Bolgarska telegrafska agencija: O priliki proslave rojstnega dne Nj. Vel. kralja Petra II. je bila danes ob 11. svečana zahvalna služba božja v saborni cerkvi sv. Nedelje. Opravil jo je arhiepiskop Hilarijon ob asistenci več duhovnikov. Navzoči so bili poleg jugoslovanskega poslanika Jurišiča, ki so ga spremljali ostali člani jugoslovanske poslanstva, tudi predsednik bolgarske vlade dr. Gregorij Kioseva-nov, adjutant Nj. Vel. kralja general Stanev, svetnik Grujev, vsi ministri, izvezni vojnega ministra, ki je na potovanju, člani diplomatskega zbora in drugi odličniki. Po zahvalni službi božji so uradni zastopniki izrazili jugoslovanskemu poslaniku Jurišiču svoje želje za dolgo in srečno življenje kralja Petra II.

Zivela njegova mati — Nj. Vel. kraljica Marija!

Zivel visoki kraljevski dom!

Zivela kraljevina Jugoslavija!

Ko je župan končal svoj govor, je vse ljudstvo trikrat navdušeno vzkliknilo »Živio!« Takoj nato so pevci zapeli državno himno. Nato pa je godba intonirala himno »Hej Slovani!« ki so jo peli s pevskimi zbori vred vsi ljudje. Ta prizor je bil najveličastnejši. Nato pa so se spet oglasili navdušeni vzkliki kralju, kraljevskemu domu in vsej Jugoslaviji.

Slovesnosti v Zagrebu

Zagreb, 6. septembra. b. Danes se je vršila svečana proslava rojstnega dne kralja Petra II. Čeprav je ves dan deževalo, se je svečanost v Zagrebu izvršila točno po programu s sodelovanjem velikih množic naroda.

Ob 9 so se pričele službe božje v raznih cerkvah. Za tem se je vršilo defiliranje čet na Jelačićevem trgu. Temu defiliranju so prisostvovali predstavniki vojaških in civilnih oblasti. Po defilaciji je bil svečan sprejem v banskem dvorcu in za tem v častniškem domu.

Zvečer je bila po zagrebških ulicah svečana bakljada, za tem pa svečan ples, ki ga je priredila zagrebška garnizija v hotelu »Esplanade«.

Po doštir vseh se bile slovesne proslave kraljevega rojstnega dne tudi v drugih mestih Hrvatske.

Nemški zbor v Nürnbergu

Nürnberg, 6. septembra. Danes je došel v Nürnberg državni vodja Adolf Hitler in je bil slovesno sprejet. Nato se je podal v mestno hišo, kjer ga je pričakoval župan in mestni svet. V 600 let stari veliki dvorani magistrata, ki je okrašena s krasnimi freskami Albrehta Dürerja, je v sredi oderu z visoko stekleno skrinjo, v kateri so na purpurnem zametu državni simboli, krona, žezlo, jabolko in meč, ki so jih pripeljali z Dunaja. Okoli teh simbolov svetlega rimskega cesarstva nemške nacije so okusni kandelabri in člani SA kot častna straža. Nato je sledil nagovor župana in odgovor Hitlerja. Za prvo slovesnost nürnberškega državnega kongresa pa so v velikem gledališču uprizorili Wagnerjevo opero »Die Meistersinger«.

Med predstavo so Hitlerju sporočili vojaške varnostne ukrepe, ki jih je izdala francoska vlada. Med političnimi osebnostmi, zbranimi v Nürnbergu, je ta vest zbudila presenečenje.

Velika odlikovanja in napredovanja v vojski

Belgrad, 6. sept. m. Na današnji rojstni dan Nj. Vel. kralja Petra II. prinaša današnji vojni ukaz veliko število napredovanj in odlikovanj.

Absolvirani gojenci pomorske vojne akademije so napredovali v čin poročnikov korvete.

Dalje so napredovali: v čin intendantskega brigadnega generala Cvetan Pešić, v čin artilerijskega tehničnega brigadnega generala Odžin Hadžilić, v čin sanitetnega brigadnega generala dr. Dobrovoje Stojičić. V čin polkovnika so napredovali: pešadijski podpolkovnik Gregorić Mirko in Zobeć Marij, artilerijski podpolkovnik Novak Julij, Celestin Milivoj, konjeniški podpolkovnik Avšič Rade. — V čin majorja so napredovali kapitani 1. razreda: pešadijski Farkaš Slavko, Jakšić Zvonimir, Čokan Franc, Perušek Anton, artilerijski Renner Friderik, Vereš Marko, inženirski Štor Franjo, Stipanović Rudolf, Korač Milan, žandarmerijski Medved Ladišavl, Seidl Adolf, pri mornariški sanitetni dr. Štor Anton, pri zrakoplovstvu pa Rak Konrad, Bulat Vinko in Mikec Nikola.

Odlikovani so bili: z redom Belega orla 5. razreda inž. polkovnik Kirchbaum Kosta, peš. podpolkovnik Užar Franjo, peš. podpolkovnik Emanuel Šufaj, inž. podpolkovnik Ceder Vekoslav, kapetan fregate Vekarić Anton, kapetan korvete Kozjak Franc; z redom Jugoslovanske krone 3. razreda generalštabni polkovnik Zelenika Milan, peš. polkovnik Pačak Franc in Fragner Ivan, artilerijski Janež Ferdinand; z redom Jugoslovanske krone 4. razreda peš. polkovnik Kres Friderik in kapetana fregate Pirc Boris in Ahlin Josip; z redom Jugoslovanske krone 5. razreda peš. major za generalštabne posle Hočevar Josip, art. major Bajd Mihael in Belić Božidar, sodni major Malnar Leon, kapitan korvete Revan Mirko, art. kapitan 1. razr. Grum Slavko in Bertok Jožef; z redom sv. Save 2. razreda ljubljanski župan dr. Jure Adlešič; z redom sv. Save 4. razreda peš. polkovnik Koprivec Ivan in dr. Ružič Viktor, podpolkovnik Kumelj Lojze ter sanitetni podpolkovnik Vizjak Franc; z redom sv. Save 5. razreda peš. major Samec Rudolf, kapitan 1. razreda Adamič Vekoslav in Hrašovec Alojzij, inž. kapetan tehn. stroje pri mornariči inž. Boris Rozman in sanitetni kapitan pri mornariči dr. Anton Štor.

Praška vlada sprejela nov načrt ki ga bo v kratkem predložila zastopstvu sudetskih Nemcev

Praga, 5. sept. KTS. Danes ob šestih popoldne je imel sejo politični odbor ministrov. V političnih krogih mislijo, da bo po tej seji izšla kaka pomembna izjava.

Praga, 6. sept. KTS. Poročilo o najnovejši seji vlade, ki ga je objavil ČTK, se zdi, da je velevažnega pomena. Nove predloge, ki jih je izdelala vlada in jih bo predložila sudetskoniemški stranki, označujejo tu kot dokončno. Gvatkin je včeraj dobil s Henleinovim posredovanjem odgovor na poziv, ki ga je Runciman poslal Hitlerju. Lord Runciman je včeraj dolgo konferiral z dr. Benešem, seja vlade, na kateri so sestavili poročilo, je bila pa pod predsedstvom dr. Beneša. Reči se torej sme, da ministri svet ni prezel angleških nasvetov in da je podal predloge, ki jih je odobril lord Runciman. Te predloge kvalificirajo kot definitivne, to se pravi, da Runciman misli, da praška vlada v svojih koncesijah ni mogla iti dalje. Zdi bi bilo treba vedeti, ali pristajajo na te nove predloge tudi sudetski Nemci, ki so jim njihove podrobnosti nedvomno sporočili v tajnih razgovorih zadnjih dveh dni. Če sudetski Nemci pristanejo na nove predloge, smo tik pred sporazumom, če ne, pa vprašanje ostane še nadalje odprto — z vsemi neželjenimi možnostmi.

Seja vlade je trajala polne štiri ure. Popoln mir, v katerem je seja potekala, je bil morda dramatičnejši od vseh viharnih debat bližnje preteklosti. Mislijo, da se bodo nova pogajanja začela še danes in da bodo najprej nove predloge uradno sporočili izsudetskih Nemcev, da se vidi, ali bodo nanje pristali. Pričakujejo, da bo dokončno in obsežno poročilo izšlo v sredo.

Praga, 6. sept. AA. Reuter je izvedel iz verodostojnega vira, da novi predlogi vlade v celoti ustrezajo zahtevam sudetskih Nemcev, formuliranih v osmih karlovških točkah.

Praga, 5. sept. AA. (Havas) Lord Runciman se je danes preselil iz hotela Alcroni v prostore angleškega poslanstva, ker je tu večji mir kakor pa sredi mesta, kjer stoji omenjeni hotel.

Praga, 6. septembra. c. Predsednik republike dr. Beneš je danes popoldne ob 15.15 zopet sprejel lorda Runcimana.

Hođa je popoldne sprejel voditelja sudetske nemške stranke Kunda in mu sporočil sklepe snožne vlade seje. Predložil mu je tako imenovani IV. načrt češkoslovaške vlade.

Odmev najnovejših sklepov praške vlade v Parizu

Pariz, 6. sept. b. Vse današnje francosko časopisje piše o vojnih merah, ki jih je Francija podzela na meji proti Nemčiji in preokretu, ki se je izvršil v Pragi. V političnih krogih se trdi,

Göring se je v Nürnberg pripeljal danes dopoldne s posebnim vlakom. Na postaji ga je med drugimi pozdravil tudi Gauleiter Streicher in mu želel dobrodošlico.

Praga, 6. sept. c. Danes popoldne je Henlein odpotoval na kongres narodne socialistične stranke v Nürnberg.

Posebnost nürnberškega kongresa bo, da bodo ob tej priliki znamenja stare nemške države, oziroma prvega raja, krono, žezlo, jabolko in druge dragocene simbole, ki so odlikovali cesarje svete rimske države nemške narodnosti, prepeljali iz Dunaja, kjer so do sedaj bili, v Nürnberg. V glavnem bo nürnberški državni kongres stal v znamenju postavitve germanskega raja po priključitvi Avstrije, kar prihaja od izraza tudi v znaku kongresa, ki kaže dve mladeniški postavi, od katere ena drugo dviga od tal.

da je preokret v Pragi nastopil popolnoma nepričakovano. Zdi se, da je češkoslovaška vlada kapitulirala pred sudetsko-nemško stranko še pred koncem kongresa v Nürnbergu zaradi silnega pritiska, ki ga je angleška vlada včeraj izvršila v Pragi. Lord Runciman je bil pri predsedniku dr. Benešu in se smatra, da je bil ta njegov obisk poslednji udarec te kapitulacije. Dr. Benešu ni preostalo nič drugega, nego da je sklical sejo vlade in pokazal situacijo, kakršna je. Pod pritiskom angleške vlade je praška vlada sprejela osem točk, ki jih je stavil voditelj sudetskih Nemcev Henlein.

Mnenje francoske javnosti je, da je kapitulacija praške vlade težak in nerazumljiv udarec in to v času, ko je praška vlada z obeh strani dobivala zagotovila in garancije, da bodo zavezniške obveze izvršene v celoti. Mnenje francoske javnosti je, da mora imeti kapitulacija praške vlade notranje posledice in da mora tudi vlada izvajati iz tega svoje konsekvence.

Zaradi kapitulacije praške vlade so se začele razširjati razne alarmantne vesti, ki jih je pa francoska vlada takoj ovrgla in apelirala na javnost, naj obdrži mirno kri, ker je to prvi pogoj, da ne pride do panike. Vlada je tudi ovrgla vesti, da je mobilizirala nekoliko letnikov rezervistov. Mobilizirala je samo odrejeno število mladih ljudi, ki so specialisti v trdnjavskem pasu.

Vaje nemške vojske podaljšane na 3 mesece

Berlin, 6. sept. c. Inozemski časnikarji poročajo svojim listom, da je nemška vlada sklenila poklicati na vojaške vaje obveznike do 45. leta starosti. Najprej je bilo določeno, da bi te vaje trajale samo 8 tednov, sedaj pa pravijo, da je to premalo in da bodo vojaške vaje trajale 3 mesece.

Pariz, 6. septembra. AA. (Reuter) Notranje ministrstvo je izdalo nalog prefektom in uradnikom departmanom, ki se mude na dopustu, da se morajo vrniti v službo. Tudi guvernerji kolonij se vrnejo na službovanje.

London, 6. septembra. AA. Londonski listi zelo mirno in nepristransko komentirajo francoske vojaške varnostne ukrepe. Njih skromni pripravi, da ti ukrepi ne bodo poslali evropskega položaja, tudi »Daily express« poudarja, da francoski vojaški ukrepi ne pomenijo poslabšanje položaja.

Pariz, 6. septembra. AA. (DNB) V dobro poučenih krogih govore, da se zunanji minister odpelje 9. t. m. v Zenevo. Mislijo, da se bo Bonnet tamkaj sestal 10. septembra s Halifaxom.

Varšava, 6. septembra. AA. (Havas) Snoči se je peljal skozi Varšavo v Zenevo sovjetski komisar za zunanje zadeve Litvinov.

Vatikan, 6. sept. c. Danes je tukaj nenadoma umrl kardinal Camille Laurenti.

Praznik kraljevega rojstnega dne po Sloveniji

Ljubljana je slavila kraljev rojstni dan

Ljubljana, 6. septembra.

Ljubljana je kar najbolj slovesno slavila rojstni dan Nj. Vel. kralja Petra II. Ze sinoči so začeli na Gradu grmeti topovi, ki so oznanjali veliki praznik in marsikdo je že tedaj izobesil s svoje hiše državno zastavo. Davi pa so se topovi oglašili že na vse zgodaj in vse mesto se je prebudilo v slavnostnem razpoloženju. Tribarvnice so krasile slednjo hišo v mestu in celo ulice, ki so sicer tako živahne, se je zdelo, da počivajo. Vse trgovine so bile zaprte. Delo je počivalo tudi po vseh državnih in samoupravnih uradih. Niti sirene na tovarnah se niso danes oglašile kakor navadno: vse je hotelo danes počivati in tako v spodobnem miru proslaviti petnajsti rojstni dan našega mladega kralja, ki bo čez tri leta na današnji dan sam vzel v roke krmilo naše države, katere 20 letnico proslavlja prav letos.

Dopoldne so bile v cerkvah posameznih veroizpovedi slovesne službe božje, ki so bile združene z molitvami za mladega kralja. Najlepši in najslavnejši cerkveni opravili sta bili v srbski pravoslavni cerkvi v Tivoliju in v ljubljanski stolnici.

Po končanem cerkvenem opravilu v pravoslavni cerkvi so se odličniki odpeljali v stolnico, kjer je imel prevz. g. škof dr. Gregorij Rožman pontifikalno sveto mašo. Domala vsi predstavniki

raznih državnih in zasebnih uradov in zastopniki skoraj vseh ljubljanskih organizacij so se udeležili službe božje v stolnici. Med drugimi so bili v cerkvi: ban dravske banovine g. dr. Marko Natlačen z gospo, poveljnik divizije g. general Djordje Lukić s svojim štabom, podpredsednik apelacijskega sodišča g. Mastnak, g. dekan dr. Sajovic, ki je zastopal rektorja vseučilišča dr. Kušaja, ljubljanski župan g. dr. Juro Adlešič, vsi konzuli tujih držav, predsednik OUZD z ravnateljevim namestnikom g. dr. Kuhljem, načelniki vseh oddelkov banske uprave, predsednik Trgovske zbornice g. Jelačin in podpredsednik g. Ogrin, ravnatelj finančnega ravnateljstva g. A. Sedlar in njegov pomočnik g. Josip Sattler, železniški ravnatelj dr. Bontina, poštini ravnatelj dr. Vagaja, poveljniki vseh polkov, skoraj vsi občinski svetniki, zbor magistratnih uradnikov, lepo število univerzitetnih profesorjev, ravnatelj srednjih šol, mnogo rezervnih častnikov v uniformah, častna četa s polkovno zastavo in godbo in še mnogi drugi. Slovesnosti pa se je udeležilo tudi veliko ljubljanskega občinstva, tako da je bila cerkev popolnoma polna. Po sveti maši je g. škof opravil molitve za kralja, nato pa se je slovesnost končala z zahvalno pesmijo.

Od pol dvanajstih pa je gospod ban sprejemal na banovini čestitke za kraljev rojstni dan. Cestitat je prišlo mnogo odličnih osebnosti in zastopstva ustanov ter organizacij.

očarljivo razsvetljen in čedno okrašen z zelenjem, velika množica, ki je čakala odličnike, da skupno proslavi rojstni dan Nj. Vel. kralja Petra II. in obenem 20-letnico obstoja svobodne države Jugoslavije. Proslave se je udeležila kljub dežju velika množica celjskega prebivalstva, saj so prišla na proslavo vsa celjska društva in organizacije. Izjema je bila le celjski Sokol, ki niti na kraljev rojstni dan ni mogel skriti svojega zagriženega in obsojanja vrednega preokupa in je imel svoj zbor v telovadnici mestne šole, nato pa proslavo v Narodnem domu.

Ob pol 10 je bil skozi mesto vojaški defile celjskega 89. pp. v popolni vojaški opremi. Trajal je 7 minut. Vojaštvo je korakalo mimo odličnikov pred magistratom skozi množico občinstva. Po odhodu vojaških bataljonov, so zapeli združeni moški pevski zbori CPD, Oljke in Žvona pod vodstvom gosp. Cereja »Jaz sem Slovan« in »Od Urala do Triglavca«, nakar je spregovoril župan celjske mestne občine

g. Alojzij Mihelič

Od njegovega krepkega in jedrnatega govora priobčujemo le nekaj glavnih misli: Rojstni dan našega kralja je naš veliki praznik, ki ga z največjo pripravljenostjo in z največjim navdušenjem proslavlja vsak pošten in zaveden Jugoslovian. Oseba Nj. Vel. kralja Petra II. je vsemu prebivalstvu naše domovine tako ljuba in vzvišena ter veličastna, da pred njo utihnejo vsa druga čustva, se pomirje vse strani in zavlada najpopolnejši mir. Če je kralj z ljudstvom in ljudstvo z njim, se državi ni bati ničesar. Pogoji za to trdno vez med našim vladarjem in ljudsko dušo so dani že v tradiciji naše vladarske hiše. Letos obhajamo oni dan, ko je iz teme suženjstva našega naroda zasijala svetla luč, luč bratstva, svobode in enakopravnosti. Zato pa nas združuje ta obletnica vse, ki imamo vero v srcu in ki ljubimo svoj narod, da izpovedujemo glasno svojo vero v močno zedinjeno Jugoslavijo, zato praznujemo 20-letnico naše državne skupnosti v moški zavesti, da je nam ta skupnost vsem v korist in da je prvi pogoj za naš razvoj. Bilanca 20-letnice je vesela. V kulturnem in gospodarskem pogledu smo mnogo napredovali, marsikaj se še razvija, nas pa navdaja veselje, ko vidimo, kako gre pod modrim vodstvom Nj. Vis. kneza namestnika Pavla po začetni poti viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Sebi v dobro in svojemu narodu v čast! Proslava rojstnega dne Nj. Vel. kralja Petra II. je najlepša prilika za manifestacijo državne misli. S to mora biti prežet vsak državljani kraljevine Jugoslavije. Državna misel mu mora biti najvišja zapoved, da to svojo državo ohrani močno in jo napravimo pod vodstvom dinastije Karadjordjevičev še močnejšo in uglednejšo, a tudi zadovoljno in srečno. Zato pa ob 20-letnici naše velike države na naš največji praznik, na rojstni dan našega kralja Petra II. izpričajmo in pokažimo svojo državno zavest in manifestirajmo svojo nerazdelljivo enotnost, kadar gre za kralja in državo. Ljubezen do kralja, državna zavest in ljubezen do domovine nam narekuje, da na ta praznik moramo pozabiti na vse, kar bi motilo enodušnost te proslave. Iz src vseh nas pa se dvigajo ob tem veličastnem dnevu najiskrenejša voščila za zdravje in srečo našega mladega kralja, da po treh letih zdrav, trden, veder in gojdeten prevzame v svoje roke krmilo naše države. Vsem, ki so se povabili mestnega poglavarstva odzvali, da čim složneje in enotneje proslavimo ta dan, je izrekel g. župan toplo zahvalo. H koncu pa je zaklical soglasni vzklík vsega Celja: »Naj živi Nj. Vel. kralj Peter II. Naj živi kraljevski dom! Žileva Jugoslavija!«, nakar je železničarska godba zaigrala državno himno.

Zvečer je bila po mestu še vojaška bakljada. Tako je Celje proslavilo praznik in rojstni dan našega kralja in mu izreklo svojo vdanost in ljubezen.

Visoko odlikovanje g. kanonika Stroja

Ljubljana, 6. septembra.

Ob 11.15 dopoldne je izročil g. ban dr. Marko Natlačen g. kanoniku Alojziju Strojju odlikovanje sv. Save III. stopnje kot najvišje priznanje za njegove velike zasluge v rokodelski prosveti in vzgoji obrtnega naraščaja. Gospodu kanoniku k počaščenju z najvišjega mesta iskreno čestitamo, saj njegovo nesebično in požrtvovalno delo za stan, ki mu je prav on pripomogel do pravice in mesta, ki mu v družbi gre, v resnici zasluži vso pohvalo.

Markantna postava na narodnem taboru v Kamniku

Slovenec iz šmarsko-kozjansko-rogaškega okraja

V nedeljo 11. septembra bo pri Sv. Križu pri Rogški Slatini prosvetni dan z javnim telovadnim nastopom Fantovskih odsekov in Dekliških krožkov. Taka prireditev je za naše kraje vse bolj potrebna kot kjerkoli drugje. Naši ljudje ne morejo zasledovati, kako na naših taborih slovenska mladina in vse ljudstvo utrjuje v sebi katoliško in narodno zavest. Pač pa prihajajo v stik z zdraviliščem, mami jih razkošje, ki ga gledajo in v svet si želijo. Poleg tega pa živijo v neposredni bližini hrvatske meje. Na tem taboru pa naj slišijo in vidijo: Verno življenje in resno delo človeka osrečuje, nezadovoljstvo mu škoduje, edino na mestu je dosledna zvestoba Slovencev slovenskim voditeljem! Zato:

Pozivamo vse Fantovske odseke in Dekliške krožke iz šmarsko-rogaško-kozjanskega okraja, da polnoštevilno pridejo in nastopijo na našem taboru!

Vabimo vse druge odseke in krožke, kroje in telovadne predvsem! Čeprav ste bili že na več taborih, žrtvujte se še k nam! Ni še prepozno, da se obenem odločite za izlet v Rogško Slatino.

Prosimo, da pridejo vsi prapori in narodne noše iz našega okraja!

Spored tabora: Ob pol 10 sprevid krojev v farno cerkev k slovesni službi božji z ljudskim petjem. Po sv. maši zborovanje. Govorili bodo gg. odvetnik dr. Jože Humer iz Konjice, predsednik celjske Podzveze prof. Bitenc ter njen duhovni vodja prof. dr. Hanželič.

Popoldne ob 3 javni telovadni nastop Fantovskih odsekov in Dekliških krožkov ter zborne vrste. Po prireditvi velik srečolov. Na taboru sodeluje konjska godba. Bog živi! — Slomško-vo prosvetno društvo.

panih. Zanimivo je tudi to, da so vsi poslednji dravograjski prosti bili koroški Slovenci.

Sedanja prostijska cerkev v Dravogradu, posvečena sv. Janezu, apostolu in evangelistu, je za 150 let mlajša od prvotne župnijske, sedaj podružne cerkve sv. Vida v trgu. Sedanja prostijska cerkev se prvič imenuje leta 1386. Najbrž je približno v tem času bilo pozidano že tudi poslopje sedanje prostije.

Od ustanovitve leta 1237, pa do leta 1859, je bila dravograjka fara sestavni del lavantinske škofije. Tega leta je bila prideljena koroški škofiji, od leta 1919 pa spada zopet pod lavantinsko škofijo. Po prevratu je bil skozi 10 let v Dravogradu celo generalni vikariat za vse iz krške škofije v Jugoslavijo pripadle koroške župnije.

Ob 700 letnem jubileju se s pieteto spominjamo vseh onih, ki so v tej dolgi dobi v naši prostijski župniji delovali, z željo, da bi se v prihodnje vedno bolj utrjevalo versko življenje med Slovenci svobodne Koroške.

Maribor slavi rojstni dan mladega kralja

Maribor, 6. septembra.

Dostojna in učinkovito je Maribor slavil danes rojstni dan našega mladega vladarja Nj. Vel. kralja Petra II. Mesto se je že včeraj popoldne pripravljalo na slavnostni dan. Odelo se je v zastave, ki so vihrale enoči s slehernega poslopja. Odlikovali so se letos mariborski trgovci, ki so skoraj brez izjeme vsi okrasili svoje izložebe s sliko mladega kralja s cvetjem in narodnimi barvami.

Davi ob 8 je bila v stolnici pontifikalna sv. maša z zahvalno pesmijo. Slovesna sv. opravilo je opravil prevz. knezoškof dr. Ivan Tomažič ob asistenci stolnega kapitulja. Udeležili so se službe božje predstavniki vojaških in civilnih uradov, društev in korporacij. Zunaj stolnice je bilo postavljeno vojaštvo mariborske garnizije pod poveljstvom polkovnika Božoviča. Po sv. maši je bilo na okrajnem glavarestvu vpisovanje v vpisno

knjigo. Tudi v drugih mariborskih svetiščih so bile slavnostne službe božje za našega mladega vladarja. Ob 10 se je zbrala na Trgu Svobode ogromna množica ljudi, da gleda vojaško paradu. Množice so obrobile Slovensko in Aleksandrovo ulico na obeh straneh skoraj do Meljske ceste. Parada se je vršila pred zastopnikom mestnega poveljnika, polkovnikom Radovanovičem, poveljeval pa je četam polkovnik Božovič. Pogled na vse vojaške enote mariborske garnizije, pehoto, topništvo ter pomožne oddelke je bil izredno slikovit. Mimohod je bil izvršen z vso strumno ter je pokazal, da je mariborska posadka sijajno izvežbana in dobro opremljena z modernim orožjem. Zvečer so priredili častniki mariborske posadke v vseh prostorih Uniona svečani ples, katerega so se udeležili predstavniki mariborskih oblasti ter ustanov in mariborskega javnega življenja in odlično občinstvo.

Praznovanje kraljevega rojstnega dne v Celju

Celje, 6. septembra.

Letošnji praznik 6. septembra, rojstni dan našega mladega kralja Petra II., je mesto Celje proslavilo kar najslavnejše in s tem izrazilo svojo globoko vdanost, ki jo goji proti svojemu kralju, obenem pa pokazalo tudi svojo visoko državljansko zavest in zvestobo do domovine. Celjska mestna občina je na posebnem sestanku, na katerega je povabila vsa celjska društva in organizacije, sklenila, da proslavi rojstni dan našega kralja skupno z vsemi društvi in organizacijami, da tako skupno manifestiramo za kralja, obenem pa proslavimo 20-letnico obstoja naše svobodne, velike Jugoslavije, ki je sad krvi, ki so jo prelili naši očetje, ki so darovali življenje za svobodo in neodvisnost svojega naroda in države.

Ze enoči so z vseh hiš v mestu zaplapolale državne trobovnice, pročelje magistrata pa je zazrevalo v stoterih lučah v narodnih barvah, vhod in balkon mestnega poglavarstva pa je bil ovenčan z zelenjem. Celjski fantovski odsek in dekliški krožek sta v počastitev kraljevega rojstnega dne že snoči priredila veličastno akademijo v veliki dvorani Ljudske posojilnice, o kateri bomo še poročali.

Ob 8 zjutraj je bila v nabito polni opatijski cerkvi slovesna sveta maša, ki jo je opravil ob asistenci g. prof. Kardinar. Službe božje so se udeležili zastopniki vseh državnih in samoupravnih oblasti, zastopniki Sokola in FO, gasilstva in drugih društev. Po sveti maši je bila zahvalna pesem in molitve za našega kralja. Službe božje so bile nato tudi v pravoslavni in evangelijski cerkvi in starokatoliški kapeli.

Ob 9 se je zbrala pred magistratom, ki je bil

700 let prošitje v Dravogradu

Dravograd, 4. septembra.

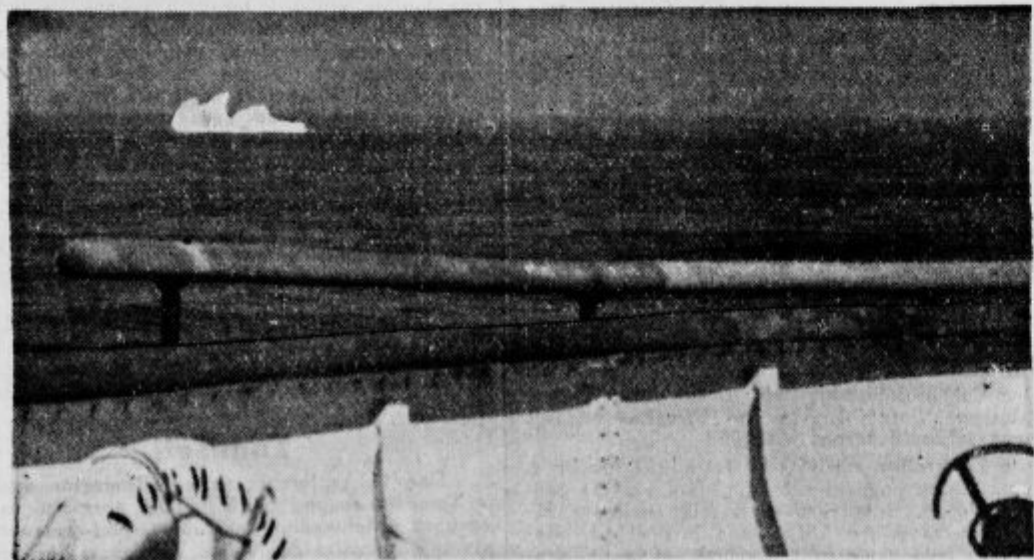
Na Marijin praznik 8. septembra slavi dravograjka fara v bolj skromnih razmerah 700 letni jubilej svojega obstoja. Za ta jubilej je bila že lansko leto prenovljena prošnja sama, letos pa je prenovljen glavni oltar prošijske cerkve z novim tabernakljem, in očiščena slikarija v presbiteriju. Stolni dekan g. dr. Cu-

kala bo opravil celotno slovesnost s slavnostno pridigo in pontifikalno sv. mašo.

Sedež prvotne župnije, ki se je raztezala od Rude na Koroškem, pa do St. Ožbalta ob Dravi, je bil v Labudu v Lavantinski dolini. Ze 20 let pozneje se kot samostojna župnija izloči Remšnik V tem času, v 11. stoletju, so bili gospodari dravograjkega okoliša graščaki Dravograjski ali Trušenski, ki so si na griču nad sedanjim Dravogradom sezidali svoje gradove, katerih razvaline so še danes vidne. Pod temi gradovi se je počasi začel razvijati trg Dravograd. V tej razvijajoči se naselbini je okrog leta 1170 sezidal Kolon Trušenski cerkvico, posvečeno sv. Vidu. Cerkev stoji še danes sredi trga Dravograd, kot podružnica dravograjke župnije Henrik, graščak dravograjski, je leta 1237 dosegel pri solnograškem nadškofu, da se je sedež župnije prenesel iz Labuda v Dravograd. Zadevna listina je bila izdana 8. marca leta 1237. Dravograjski gospodje so novo župnijo tudi primerno dotirali, tako da je moglo od dohodkov živeti šest nadarbinarjev — duhovnikov. Njim sta prepustila tudi svojo hišo v trgu, sedaj Pristovškova hiša, ki nosi na pročelju še danes krasno fresko presvete Trojice. Istočasno je nadškof povzdignil novoustanovljeno faro v prošnjo, in določil, da biva in deluje tukaj kapitelj šestih kanonikov, ki naj oskrbujejo dušno pastirstvo v celi obsežni župniji. Prvi član kapitulja je bil prostov vikar, drugi kanonik pa so bili obenem župniki sedanjih sosednjih župnij, eden v Labudu, drugi na Ojstrici, tretji na Muti, četrti v Marenbergu, peti pa doma. Ostala organizacija kapitulja nam je neznana. Kapitelj je obstojal v Dravogradu nekako do 17. stoletja, ko je prostov namestnik dekan Obser postal privrženec luteranstva. Zgodovinar Hohenauer trdi, da je kapitelj sekulariziran 1620, ker se je javno priznaval k novi veri. Z ustanovitvijo sosednjih samostojnih župnij je kapitelj izgubil tudi svoj pomen.

Prošt sam običajno ni stanoval v Dravogradu, ampak je imel svoj sedež v St. Janžu na Mostiču, na Koroškem. Prav redko je prihajal v Dravograd, saj je tukaj opravljal njegove dolžnosti njegov namestnik-dekan, kot šef kapitulja. Celo proštni vtelesene župnije je podeljeval dekan s kapituljem. Ko je leta 1244 lavantinski škof določil obseg nove škofije, se kot zadnji med dodeljenimi navaja tudi kapitelj v Dravogradu. Šele po razpustu kapitulja so dravograjski prosti stalno stanovali v Dravogradu. Samo deset poslednjih je v Dravogradu poka-

Ledena gora srečala slovenske Američane na morju

Letos je bilo v domovini na obiskih mnogo naših slovenskih rojakov iz Amerike. Ko pa so se vračali v novo domovino, jih je na poti srečala velika bela nevarnost, ki bi bila utegnila postati zanje tudi bela smrt, ko se ji ne bi bili mogli izogniti.

Slika, ki jo prinašamo, nam kaže, kaj je bilo. Nekako sredi Atlantskega oceana so nekega jutra zagledali velikansko ledeno goro, ki je plula od severa proti jugu ter se bližala njihovi ladji Normandie. Ledena gora je bila iz vode 241 m visoka,

pod vodo pa je molela še 950 m globoko. Okoli in okoli je imela 1100 m obsega.

Rojaki, ki so to doživeli in ki so poslali v domovino tudi slike o tej veliki nevarnosti, pravijo, da je sreča, ker so goro srečali ob belem dnevu. Ko bi jo bili srečali ponoči, bi se ji ne bili mogli ogniti in nesreča bi bila tu. Kakor znano, je pred svetovno vojno prav taka ledena gora sredi Atlantskega oceana sredi noči ugonobila največji tedanji parnik »Titanic«. Tudi največji pomorski orjaki, kakršna je na primer »Normandie«, niso uikdar varni pred ledenimi gorami.

Kaj pravite?

Londonški pomožni škof Myers je nedavno imel pomemben nagovor, v katerem je med drugim naslednje izjavil: »V vsej zgodovini ni bilo nikdar dobe, v kateri bi Cerkev bila tako močna, kakor je danes. To se morda prvič tužno sliši sprito dogodkov na Ruskem, v Mehiki, v Spaniji in drugod po Evropi. Toda kdaj je bila v zgodovini doba, v kateri bi bila enostnost v Cerkev večja, kakor v letu milosti 1938? Ali je bil še kdaj čas, v katerem bi Cerkev imela bolj enoten in častiljiv zbor škofov in duhovnikov, kakor pa ga ima danes po vsem svetu? Ali je bila kdaj doba, v kateri bi bilo toliko število navdušenih katoliških laikov, katerih največja in najbolj goreča želja je, da bi sredi razkristjanjenega sveta živeli pošteno in v milosti božji? Dandanes bi se morala vsaka katoliška organizacija prav posebno odlikovati po eni stvari, namreč z najstrožjo opozicijo proti pesimizmu, ki je svojih zlasti dandanes tolikim drugim družbam in ustanovam. Povsod najdete kritike, nergate, temne preroke nesreč, ki so vedno pripravljene, da povsod in v vsaki stvari najdejo in poudarijo pomanjkljivosti. Vendar katolici nimamo nobenega razloga za črnogledost. Od nekdaj že smo se morali boriti s težavami in tako bo do konca sveta iz čisto enostavnega razloga, ker sledimo Kristusu. Slediti Kristusu pa se pravi zadržati na odpor. Kdor sledi njegovim postavam, izživa one, ki ga ne priznajo. Kdor sledi Kristusu, mora zadeti križ na svoje rame in to je isto, kot sprejeti boj s svetom. Okoliščina, da ne zmagamo vedno nad strašnimi silami odpora, ni še noben razlog, da bi bili črnogledi. Za nami je moč in sila, kakor jo nihče drugi nima na svetu. Zato se ne dajmo okužiti od onega splošnega ozračja, ki ga mnogi sejejo okrog sebe v črnoglednem pričakovanju, da bo skoraj vse vrag pobral.«

Besede, ki so vredne polnega upoštevanja tudi pri nas.

Dobro pralno sredstvo

res dobro — s katerim boste zadovoljni, je

PERION

slovenski izdelek!

Koroški narodni tabor na Prevaljah 25. sept.

Tudi mi Korošci hočemo pokazati svojemu voditelju dr. Korošcu, da smo zvesti kralju in državi. Zbrali se bomo od Koprivne do Dravograda, na Prevalje pridejo tudi vojske iz Dravske in Mislinjske doline. Vabimo še vse druge, ki jih navdaja ljubezen do Koroške. Pridite, Korošci, raztreseni po domovini! Tabor bo ob vsakem vremenu. Tabor na Prevaljah bo zadnji letošnji veliki tabor. Zaradi tega mora biti največjačnejši.

Maturanti iz leta 1883

Ljubljana, 5. septembra.

55 let je minilo, odkar se je Ljubljana pripravljala na sprejem avstrijskega cesarja Franca Jožefa. Nekdanja vojvodina Kranjska je obhajala 600 letnico, odkar je prišla pod vladno Habsburžanov. Slovenska Matica je izdala takrat knjigo v velikem formatu z naslovom: Spomenik o šestdesetletnici začetka habsburške vladne na Kranjskem. Mladi kaplan Ivan Lavrenčič je razjasnil, kako je bila ustanovljena ljubljanska škofija. Navratil je opisal Antona Janša, slavnega kranjskega čebelarja. Franc Hauptmann je razkrival življenje Jurija Vege, iznajditelja logaritmov in organizatorja avstrijskega topništva. Simon Rutar je pa pojasnil, kako je nastala znamenita »Vojaška Krajina«.

Znameniti pesniki: Simon Gregorčič, Anton Funtek in Krilan so pa v knjigi objavili bolj ali manj uspele pesmi.

Ljubljana se je pripravljala na enajsti dan julija, ko je imel cesar priti na Kranjsko. Meščani so belili hiše, mesto je dalo postavljati slavoloke in drogeve za zastave. Posebno pa se je pripravljala gimnazija za cesarjev prihod. Profesor Medved je vadil dijake za nastop, ko pride cesar obiskat zavod. Dijaki so že nekoliko dni prej pričeli lepšati poslopje z venc, napis in zastavami. Po vsem poslopju je bilo nekako mrzlično gibanje. Vse je pričakovalo prihoda cesarja, ki bi imel priti v šolo 13. julija (3. dan slovesnosti). Le takratni osmošolci niso sodelovali pri dekoracijah in se tudi niso vadili za nastop pred cesarjem. Takratni osmošolci, ki jih je bilo 48, samo v enem razredu, so delali od 4. do 10. julija maturo. Ko so prestali hudo skušnjo, so se čutili kot gospode, katerih nič več ne briga ne šola, ne profesorji. Vseh velikih slovesnosti so se udeleževali samo kot opazovalci, ki so hodili po okrašenih mestnih ulicah in cestah ali po drevedu v Tivoliju, kjer so bili postavljeni velikanski mlaji in kjer so stali odri.

Na te dneve pred 55. leti so se letos v ponedeljek 5. septembra spominjali na svojem sestanku takratni maturanti. Od takratnih 48 sošolcev je živih še 20. Razkropljeni so po raznih krajih, v raznih deželah. Vendar se na vsakih 55 let zberejo, da se pogovore, kako je bilo pred 55 leti, ko je vodil gimnazijo, ki je štela 643 dijakov, stari Pratarjev Jaka (Smolej Jakob), ko so imeli med profesorji merodajno besedo velik pangerman profesor Heinrich, strogi Vinco Borštnar in zagriženi češki Nemec Emerik Nedwed.

Na sestanek je pa prišlo samo 11 sošolcev, in sicer: Janko Bleiweis-Trsteniški, upokojeni magistratni svetnik, Bonač Franc, upok. fin. ravnatelj, Česenj Andrej, upok. župnik, dr. Güstl Franc, upok. ravn. umobolnice, Hafner Matej, notar v Ljubljani, Hladnik Janez, župnik v St. Vidu pri Stični, dr. Kuhar Andrej, notar v Lj. Lesar Janez, župnik v Smartnem pod Šmarno goro, Zupane Ignac, župnik v Predosljem pri Kranju, p. Žužek Alojzij, D. J. v Mariboru, in Vovk Jakob, priv. uradnik na Dunaju.

Izostali pa so: dr. Geiger Ivan, ki zaradi nahuje ne more zapustiti sohe, Heinzman Albert, župnik na Nizjem Avstrijskem, Fajfar Jurij, upok. sodnik, ki je oslepel in biva v Prekmurju, Mayer Franc, priv. uradnik na Dunaju, dr. Pessi Viktor, nekdanji drž. pravdnik v Ljubljani, sedaj na Dunaju. Presihern Dominik, upok. uradnik v Celovcu, Slak Matija, župnik na Brdu, Seigerschmidt Matija, župnik v Mar. Bistrica na Hr., Verderber Alojzij, upok. uradnik v Gradcu.

V cerkvi v Križankah, kamor smo hodili višji gimnazijci k sv. maši, smo bili pri sv. maši, ki se je darovala za vse pokojne sošolce.

Popoldne smo pa obiskali velesejem. Dogovorili smo se, da se snidemo zopet čez 5 let. Bog ve, koliko bo takrat še živih!

Drobne novice

Koledar

Sreda, 7. septembra: Marko in tovariši, mučenci.

Četrtek, 8. septembra: Rojstvo Marije Device; Adrijan, mučenec.

Petek, 9. septembra: Peter Klaver, spoznavalec; Serafina. Ščip ob 21.08. Herschel napoveduje lepo vreme.

Novi grobovi

† Upokojeni šolski nadzornik g. Josip Turk je v nedeljo popoldne izdihnil svojo dušo v Ljubljani. Rajnik je bil po prevaru okrajni šolski nadzornik v Radovljici, kjer je od leta 1924. živel v pokoju. Kot učitelj po raznih krajih Kranjske se je med drugim rad pečal s sadjarstvom, bil pa je tudi organizator gasilstva. Dosegel je starost 74 let. Pokopali so ga včeraj ob pol petih popoldne. Naj počiva v miru! Njegovim svojem izrekom toplota sožalje!

† Neža Ropič, vdova poštnega poduradnika, je umrla v Ljubljani v ponedeljek ob 10 zvečer. Pogreb bo 7. septembra ob 4 popoldne s Poljanske ceste 54. Bog ji bodi plačnik! Sorodnikom naše iskreno sožalje.

† Katarina Robljek, dolgoletna kuharica Strazlove gostilne na Poljanski cesti, je dokončala tek svojega življenja. Pokopali jo bodo danes ob 2 popoldne izpred mrtvašnice splošne bolnišnice. Večna luč naj ji svetil!

Osebnosti

— Častna občana občine Leskovec pri Krškem. Dne 4. septembra 1938 je občinski odbor v svoji seji pod predsedstvom g. župana Starca Franca soglasno izvolil za častna občana g. dr. Korošca Antona, ministra za notranje zadeve in voditelja Slovencev, ter g. dr. Natlačena Marka, bana dravske banovine. Občina Leskovec je ena največjih občin v krškem okraju, ter se je z izvolitvijo častnih občanov le deloma oddolžila velikemu delu za blagor naroda ter povzdigo narodnega gospodarstva, h kateremu sta častna občana občine Leskovec največ prispevala. Z izvolitvijo častnih občanov je ponovno izkazana vdanost in zaupanje do narodnih voditeljev.

— Ban primorske banovine upokojen. Z ukazom od 6. septembra je bil na svojo prošnjo upokojen ban primorske banovine dr. Josip Jablanovič.

— Premestitve v drž. službi: Premiščen je dr. Janko Koren, asistent veterinarske fakultete v Zagrebu, k državnemu veterinarskemu bakteriološkemu zavodu v Ljubljani. V resoru poštnega ministrstva so upokojeni: Ana Prvanovič v Ljubljani, Janko Schweiger v Črnomlju, Franc Gumzej v Poljčanah, Karel Ham v Ljubljani, Valentin Povšič v Ljubljani in Ivan Goršek v Šoštanju.

— Napredoval je v 7. skupino za asistenta inž. Janko Valentincič na tehniški fakulteti v Ljubljani.

— Napredovanje učiteljskega: Napredovali so v 6. skupino učitelji in učiteljice: Darinka Dežela v Dol. Logatu, Amalija Kavčič v Sulincih (okraj Murska Sobota), Marija Kramolec v Šentvidu nad Ljubljano, Franc Sancin v Ptuj, Marija Zalar v Metliki, Antonija Završnik na Vrhniki, Dora Mlekuš v St. Vidu pri Ptuj, Gabriela Gabrovšek v Hotedršici, Jožica Korpar v Sv. Lenartu pri Ptuj, Ana Gradišar v Brezovici pri Ljubljani, Dragica Damjančič v Celju, Marija Vodopivec v Ljubljani, Ivana Pavulika v Gor. Petrcu (Murska Sobota), Amalija Uršič v Grižah pri Celju, Berta Zejen v Pečarovcih (Murska Sobota), Marijeta Čepič v Kamnici pri Mariboru, Anton Kerkoča v Gaberki (Škofja Loka), in Albina Lovrenčič v Kuzmi (Murska Sobota).

— Odlikovani so z redom sv. Save 4. stopnje preglednik računov pri krajevni kontroli finančnega ravnateljstva v Ljubljani Vitorio Karl, Gruden Jaka, Zidarič Jožef in preglednik računov krajevnih kontrole pri osrednji carinski blagajni v Ljubljani Radoslav Milosavljevič, dalje preglednik računov krajevnih kontrole pri finančnem ravnateljstvu v Ljubljani Vlada Primčič in preglednik računov krajevnih kontrole pri ravnateljstvu državnih železnic v Ljubljani Šiška Ivan ter pri finančni direkciji v Ljubljani Česnik Mirko.

Hočeš biti:

stenograf
strojepisec
knjigovodja
korespondent
tajnik
pis. uradnik
dober trgovec

vpiši se **nujno** v Trgovsko učilišče in stenografski inštitut **ROBIDA**, Ljubljana Trnovska ul. 15 **čimprej**, ker je število učencev omejeno.

— V proslavo rojstnega dne Nj. Vel. kralja Petra II., je bila 6. t. m. dopoldne na Bledu v gradu Suvobaru varietejna predstava artistov velesejemskega varieteta. Artiste so odpeljali iz velesejema dvorni avtomobili in jih tudi pripeljali nazaj. Igrala je godba kr. garde. Predstavo so si ogledali Nj. Vel. kralj, kraljica, vsa visoka kraljevska in princjevska družina in dvorno osebo. Varietejna predstava je bila nadvse posrečena, visoki »gledalci« pa zelo zadovoljni. Artisti so bili odlikovani s srebrnimi kolajnami za zasluge kraljevskemu domu.

Gotovo jih rabite
Lutz-peči, Ljubljana VII. Telefon 32-52
Glej Velesejem, paviljon »F«.

— Sv. maša na Smrekovcu. Z ozirom na našo natislo od dne 4. septembra poročamo, da maše na Smrekovcu ne bo na praznik dne 8. septembra, temveč v nedeljo, dne 11. septembra, in sicer ob vsakem vremenu.

— Glasbena šola v Ljutomeru ima vpisovanje učencev v soboto 10. t. m. od 14. do 17. v glasb. sobi. Poučevalo se bo: klavir, gosli, čelo, violon, klarinet, flavto, mladinsko petje, harmoniko, trombon. Vpisnila 5 din od učenca.

— Vreme Evropa: Topli zrak še vedno potuje čez jugovzhodno Evropo v smeri ciklona na Jadran in čez Baltičsko morje ter se počasi pomika proti vzhodu. Hladen in vlažen zrak počasi potuje iz zahodne, srednje in jugovzhodne Evrope ter proti vzhodu pride v do-

tiko z ostalimi kraji, kjer povzroča pooblaščen z dežjem od časa do časa in snegom v oblasti Alp. Prevladuje še vedno na vzhodu in južnem delu Balkana ter v območju Črnega morja. — Jugoslavija: Oblačno z dežjem na severozahodu in v Bosni in severnih krajih. Vredno na jugu in jugovzhodu ter delno oblačno v ostalih krajih. Toplota je malo padla. Najnižja Mrzla Vodica 7, najvišja Niš-Skopje 30 stopinj. — Napoved za danes: Pretežno oblačno vreme z dežjem od časa do časa po vsej krajlini, izjemni skrajnega juga, kjer bo še vedno Temperatura bo padla.

Gotovo jih rabite
Lutz-peči, Ljubljana VII. Telefon 32-52
Glej Velesejem, paviljon »F«.

— Kupcem letošnjih šolskih knjig sporočamo, da je Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani znižala prodajno ceno Prezljevi Kemiji in mineralogiji za nižje razrede srednjih šol na 10 din (prejšnja cena 48 din).

— Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravnega »Franz-Josefa« grenčice.

— Državno odobreno Trgovsko učilišče in stenografski inštitut Robida, Ljubljana, Trnovska ul. 15 vsposajla mlade ljudi za samostojne poklice in prvovrstne pisarniške moči. Vpisovanje vsak dan tudi na praznik in v nedeljo.

— Da hoste stalno zdravi, je potrebno, da redno pijete Radensko, ki deluje proti boleznim ledvic, srca, proti kamnom, sklerozi, sečni kislini in sl. Radenska vam ohrani zdravje in mladostno svežost.

Ljubljana

Cerkveni vestnik

Cerkvena slovesnost v čast sv. Petru Klaverju, D. J., bo v četrtek, dne 8. septembra ob pol 8 zvečer v cerkvi sv. Jožefa. Misijonska pridiga: preč. o. Viktor Kopatin, D. J., pete litanije in blagoslov, pri pobožnosti ljudsko petje. V petek, dne 9. septembra ob 6 zjutraj sveta maša z izpostavljenim Najsvetejšim. Vse vernike priščno vabimo k obilni udeležbi.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: sreda: Dr. Kmet, Tyrševa cesta 43; mr. Trnkoczy del., Mestni trg št. 4; mr. Ustar, Selenburgova ulica 7.

Poizvedovanja

V soboto je nekdo v vlaku, ki odhaja iz Ljubljane ob 2 uri popoldne, pozabil žensko ročno uro. Zglasitelj jo dobi v župnišću pri Beli cerkvi na Dolenjskem proti nagradi.

Ne dovolite, da Vam kukavica znese jajce v Vaše zdravje!

originalna, naravna in zdravilna

je samo ena,

ona z rdečimi sreč. Zdravje in užitek!

1 Križanski moški kongreganisti imajo jutri na praznik družbeno cerkveno opravilo zjutraj in zvečer ob šestih. Zjutraj med sv. mašo skupno obhajilo.

1 V Benetke, Trst in Padovo potuje Društvo rokodelskih mojstrov v Ljubljani dne 17. t. m. Vabimo vse člane in prijatelje društva, da se tega izleta udeležijo in se prijavijo v Rokodelskem domu, Komenskega ulica 12, vsaj do 8. t. m. Prijava se sprejema vsak dan od 4—6 popoldne. Vožnja z udobnim avtobusom, prehrana in vstopnine ter prenočišče stane za osebo le 600 din. Izrabite ugodno priliko!

1 Na šoli Glasbene Matice se bo pričel danes v sredo redni pouk. Ravnateljstvo šole obvešča o tem p. n. starše, da se učenci za vse glasbene predmete še vedno sprejemajo v pisarni Glasbene Matice, Gosposka ulica št. 8. V učiteljski zbor je na novo vstopila absolventka visoke šole dr. konservatorija v Ljubljani, znana pianistka ga. Osterc-Valjalo Marta. Starše prosimo, da v interesu rednega pouka pohite z vpisom. Mladinsko petje in splošna glasbena teorija začne prihodnji teden.

1 Lepe breskve za vlaganje po 6 din kg Fr. Kahl, Kongresni trg 8.

1 Zadnji dan vpisovanja na drž. konservatoriju v Ljubljani je v sredo, dne 7. t. m. Sprejemni izpiti so 12. in 13. t. m., redni pouk začne 16. t. m. z dodelitvijo k posameznim profesorjem in določitvijo urnika.

Celje

— Štrask na regulaciji Savinje izmišljen. Včerajšnje »Jutro« je poročalo, da so delavci na regulaciji Savinje pričeli s štrajkom. Poročevalec našega lista se je osebno peljal k delavskim barakam v Polulah, kjer je ugotovil, da štrajka sploh ni. V ponedeljek je sicer prišlo več delavcev, ki bi morali biti sprejeti na novo v delo, pa pogajanja radi plače delavcev niso bila končana, ker je bil ravno ta dan odsoten obratovodja. Zato so delavci odšli in bodo prišli ponovno danes. Ko poročamo o tem, prosimo merodajne, da pri sprejemu delavcev upoštevajo težko delo na regulaciji in dajo delavcem dostojno plačo.

Dr. Stjepan Ivlić

specijalist za pljuča ne ordinira od 5. do 26. sept.

— Celjski šahovski klub priredi drevi ob 8 v igralni sobi hotela Evrope kot otvoritev letošnje sezone šahovski turnir. Vabljeni!

— Za kraljev rojstni dan je celjski juvelir g. Lečnik Anton pogostil v hotelu »Beli val« 51 celjskih revežev. Reveži so g. Lečniku najlepše zahvaljujejo za dobro kosilo, vsa javnost pa odobrava to lepo gesto in g. Lečniku, ki je dal krasen vzgled, čestita.

— Celjska mestna občina razpisuje dobavo 200 kg mila in 200 kg luža za kopalske. Ponudbe je vložiti vključno do 10. septembra do 11 popoldne v vložišču mestnega poglavarstva.

— Godbeno društvo apneničarjev v Pečovniku naznanja, da je preložilo svojo veselico radi deževja na 8. septembra ob 3 popoldne pri »Skalni kleti«.

Jesenice

Vse za šolo po najnižji ceni v Krekovem domu!

Napredovanja in odlikovanja v vojski

Službene novice od 6. septembra so prinesle večje število napredovanj v vojski, kakor tudi mnogo odlikovanj.

Napredovali so: v čin intendantnega generala brigadni general Pešić Stevan, v čin artilerijsko-tehničnega generala brigadni general Hladji-lič Božin, v čin brigadnega generala sanitetski polkovnik dr. Dobrivoj Stojnič.

V čin polkovnika so napredovali pehotni podpolkovniki: Koprivec Ivan, Gregorič Mirko, Zlobec Marij, dalje art. podpolk. Novak Jurij, konjeniški Avšič Rade.

V čin podpolkovnika je napredoval orožniški major Kovinič Milan.

Za majorje pa so napredovali kapetani I. razreda: v pehoti Cekan Franc, pri artileriji Piš Ivan, Mijač Dušan, pri orožništvu Nedved Ladislav in Sajdl Adolf. Pri mornarici je postal sanitetni major dr. Anton Stor.

Za kapitana 1. razreda so napredovali kapitani 2. razreda: pri pehoti: Majetič Josip, Meteljk Anton, Loboda Mavricij, Taborščak Božidar, Pišljari Stanislav. — Pri artileriji: Rus Felika, Prelog Ivan. — Pri konjenici: Skoberne Stanislav, Antonič Josip, Kramarič Viktor. — Pri inženirjih: Orehek Karlo, Zadnik Janez. — Pri lekarnarjih: Kranjc Josip, Mašinški kapitan 2. razreda Peterlin Vincenc. — V čin poročnika bojnega broda 1. razreda poročnika bojnega broda 2. razreda Ranzinger Anton in Bambič Friderik.

Za kapitana 2. razreda so imenovani poročniki: pri pehoti: Močnik Matija, Veber Albin Blagomir. — Pri artileriji: Ukmar Benjamin, Jankovič Mirko, Gorup Milutin. — Pri konjenici: Kurent Rudolf, Kolar Ivan, Diner Rudolf, Recelj Josip. — Inženirski poročniki: Konjar Dragotin, Krajšek Celestin, Šetina Alojz, Gomzi Josip. — Pri letalstvu: Pezelj Ivan, Nežmah Avgust. — Pri intendantu: Pirč Josip, Madek Bogomil, Megla Franjo, Nagode Jožef, Večerina Luka. — Sanitetni poročnik dr. Oblak Stanko. — Pri orožništvu: Fabič Vekoslav, Mašič Mihael. — Pri mornarici so napredovali za poročnika bojnega broda 2. vrste poročniki fregate: Konte Ivan, Pajtlar Milivoj, Gregorič Borislav, Mirtič Franc, Sibenik Ivo. — Pri orožništvu je bil imenovan za poročnika podporočnik Delač Franjo.

Odlikovani so bili z redom Belega orla V. vrste: peh. podpolkovnika Uzar Franc in Šušljak Emanuel, ter kapetan korvete Kozjak Franc. — Z redom Jugoslovanske krone 3. vrste so bili odlikovani polkovniki: Pacek Franc, Frangner Ivan, Janež Ferdinand. Z redom Jugoslovanske krone 4. vrste sta med drugimi bila odlikovana pehotna polkovnika Kren Friderik in Vidrih Oton, dalje kapetani korvete Pirč Boris, Ahlin Josip in Martinec Božidar. Z redom Jugoslovanske krone 5. vrste so bili odlikovani: peh. major Hočevar Josip, Bajd Miha, kapetana korvete Reman Mirko in Butkovič Marjan, dalje kapetani 1. razr.: Rot Alojzij, Grum Slavko, Bertok Jožef, Stanič Mirko.

Z redom Sv. Save 2. vrste je bil odlikovan viceadmiral Polić Marjan. Z redom Sv. Save 4. vrste peh. polkovnik Koprivec Ivan, pehotni podpolk. Kumer Lojze, sanit. podpolk. dr. Puher Franc ter sanit. podpolk. pri mornarici dr. Fr. Vizjak.

Maribor

m »Delavska politika« zaskrbljeno vprašuje, kaj se bo zgodilo z darili, ki so jih razne trdke darovale za nagradno žrebanje, ki bi se moralo vršiti ob priliki narodnega tabora v Mariboru. Tako objestno vprašuje, kakor da bi ona dala odobro na razpolago vsa darila. »Delavska politika« more biti prepričana, da se z darili ne bo zgodilo tako, kakor se je zgodilo s prispevki za socialistično organizacijo, ki jih je pred časom pobiral neki socialistični zaupnik, pa potem o njih ni bilo več ne duha ne sluha, ker jih je spravil v svoj žep.

m Nekateri se močno razburjajo nad pikrimi opazkami, ki jih slišijo na račun svojih belih nogavic, ki jih tako radi nosijo. Boljše in edino pravilno bi bilo, če bi nošenje belih nogavic enkrat za vselej opustili.

m Za izlet v Rogaško Slatino v nedeljo, dne 11. sept. je na razpolago še nekaj sedežev v avtobusu. Prijave se sprejemajo še danes zvečer na Livadi.

m Iz zdravniških vrst. Dr. Bogo Skalicky, specialist za ženske bolezni in porodništvo in sekundarji mariborske bolnišnice je napredoval za asistenta. Čestitamo!

m Zaprta Stolina ulica. Zaradi ureditvenih del in pretlakovanja bo Stolina ulica od 9. septembra t. l. pa do nadaljnjega zaprta za vsak vozni promet. m Mariborčani! Udeležite se prireditve Sent-petrskega fantovskega odseka na praznik, dne 8. septembra ob pol 3 popoldne!

m Romarji k Materi Milosti pridejo za jutrišnji praznik v Maribor iz Slov. gor in Dravskega polja. Franciškanska bo zaradi tega odprta in razsvetljena nocoj vso noč.

m Nezavesten obležal pod vozom. Za tovarno Doctor 'n drug je našel stražnik na Studenški cesti nezvestnega fanta, nedaleč proč pa je stal v par konjev vprežen težak, s premogom naložen voz. Fant, ki je bil nezavesten, je bil 15-letni hlapec Feliks Marakuti, uslužben pri posestnici Rozi Mosch v Studenčih. Marakuti je peljal voz premoga po Studenški cesti, pa je šel na levi strani tik voza. Zaradi neprevidnosti je dobil levo nogo pod kolo, ki mu je stopalo zdrobilo ter je padel nezavesten na tla. Fanta so reševalci odpeljali v bolnišnico.

m Mladina beži. Delavec Ernest Planinc iz Dajnke ulice 8 je prijavil policiji, da je po begu od doma njegov varovanec 18-letni Franc Prah. Odšel je že 30. avgusta ter se še dosedaj ni vrnil.

m Pse krađejo. Z dvorišča lastnika bufeta na Tržaški cesti Antona Sramla je nekdo ukradel tri mesece starega nemškega kratkoolakega ptičarja, vrednega 1500 din. Pes je bil last art. poročnika Todoroviča.

Tomišelj

Dne 11. septembra priredi Prosvetno društvo v Tomišlju skupno z FO in DK prosvetni tabor, združen s telovadnim nastopom, pod pokroviteljstvom g. ministra dr. Kreka. Vabimo vse bližnje in daljave, da se našega tabora polnoletno udeležijo; zlasti kroji in narodne noše! Ob 9 dno sprejem gostov v Tomišlju.

Zagorje

Prosvetno društvo iz Čemšenika uprizarj v nedeljo, dne 11. t. m., pred farno cerkvijo v Zagorju Petančičevo igro »Miklova Zalac. Pri igri sodeluje orkester Prosvetnega društva iz Zagorja. Ker je igra prirejana za uprizaritev na prostem in pri njej sodeluje okrog 100 igralcev, bo gotovo to lepo farno doživetje za vse gledalce.

Nova kovnica v Belgradu

V sredo dopoldne bo v Belgradu svečana otvoritev nove kovnice, v kateri bomo odslej kovali vse kovani denar doma in nam tega dela ne bo treba naračati v inozemstvu, kakor smo to morali večinoma delati doslej. To pomeni zopet nov napredek v industrializaciji naše države, ker se bo kovnica lahko pečala tudi še z drugimi posli, ne samo s kovanjem denarja. Vsekakor je važnost te nove industrijske naprave jasno razvidna in bomo tako dobili še drugo napravo, v kateri bomo izdelovali vse potrebni denar doma. Kajti Narodna banka ima že dalj časa v obratu Zavod za izdelovanje bankovcev, ki je najmoderneje opremljen.

Ob tej priliki naj podamo nekaj podatkov o zgodovini te ustanove. Že leta 1925 se je opazila potreba za take naprave, ko smo dobili prvi kovani dinarski drobiž po vojni. Leta 1931 in 1932 je morala država naročiti večje količine drobnega denarja v inozemstvu, le del tega denarja je bil izdelan doma v zasebni kovnici, katero je imela družba »Kovnica«, d. d. Spominjamo pa se, da smo doživeli pri tej kovnici prav lepa presenečenja. Zaradi tega je prišlo do pogajanja med finančnim ministrom in Narodno banko in je bila na podlagi sporazuma med obema ustanovama izdana dne 9. julija 1936 uredba o instaliranju na-

prav za kovanje kovinskega denarja in drugih kovin, podobnih kovinskemu denarju (objavljena v Sl. novih dne 13. julija 1936). Na podlagi te uredbe je Narodna banka sklenila dne 3. oktobra 1936 pogodbo s finančnim ministrom o instaliranju teh naprav v okviru bančnega Zavoda za izdelavo bankovcev. Iz pogodbe je razvidno, da bo kovnica izdelovala kovani denar in druge kovinske predmete, kot so n. pr. kolajne, odlikovanja, spomenice in podobno. Vsi dohodki in izdatki kovnice gredo na račun države. Z delom se je takoj začelo, zgrajena je bila že leta 1937 potrebna zgradba, leta 1938 pa so prispele tudi že vse instalacije.

Poseben pomen pa je dobila kovnica z novim zakonom o odtegnitvi iz prometa starega in kovanju novega kovinskega denarja, ki je bil uveljavljen dne 8. septembra 1937. Na osnovi tega je bil razpisani natečaj za izdelavo idejnih načrtov za novi kovani denar z likom kralja Petra, ki je prinesel prav dobre rezultate in so se tudi slovenski tekmovalci lepo uveljavili. S tem so bila vsa predela končana in sedaj bomo v novi kovnici lahko izdelovali kovinski denar doma, kar je zopet pomemben napredek v naši gospodarski samostojnosti.

Sodba vseh potnikov, ki so z motornimi vlaki potovali, je bila enodušna v tem, da je potovanje ugodno, ter da predstavljajo motorni vlaki veliko pridobitev za potniški promet, ki mora ostati trajna.

Seveda so motorni vlaki Balgrad-Zagreb namenjani v prvi vrsti medsebojnemu prometu teh dveh mest. Vlaka odhajata iz obeh mest zjutraj ob pol sedmih in zvečer ob šestih. Poslovni človek, ki ima v drugem mestu opravke, more brez težave v enem dnevu napraviti pot v obeh smereh in ne zgubiti časa na vožnji. Za potnike iz Ljubljane v Belgrad pa zaenkrat zveza ni ugodna, pri vožnji v Belgrad bi bilo treba v Zagrebu prenočevati, pri vožnji iz Belgrada je pa zveza prav ugodna, ker je mogoče uporabiti iz Zagreba brzi vlak, ki pride v Ljubljano ob 1 uri 16 minut. Seveda bi želeli, da se promet z motornimi vlaki raztegne tudi do Ljubljane, v tem primeru bo Belgrad oddaljen od Ljubljane le največ šest ur vožnje, dočim traja sedaj vožnja skoraj 11 ur.

Tudi cena vožnje na motornih vlakih je taka, da jih morejo uporabljati tudi potniki v večjem obsegu. Tarifa je namreč za drugi razred brzega vlaka ter dodatek, ki znaša 20 din. Velja tudi za te vlake ugodnost znižane voznine do 50%.

Kot proti vsaki novi stvari, so tudi proti motornim vlakom predsodki. Nekateri smatrajo,

da niso dovolj varni in da obstoja zaradi večje hitrosti tudi večja nevarnost. Kdor potuje enkrat z motornim vlakom, se sam prepriča, da varnost na teh vlakih ni nič manjša kot pri navadnih vlakih, ker je preskrbljeno za vse varnostne ukrepe, ki so zaradi večje hitrosti motornih vlakov potrebni. Sicer so pa ti motorni vlaki že preizkušeni. Novost so le za naše železnice, dočim obratujejo na železnice drugih držav že več let v popolno zadovoljstvo potujočega občinstva. Motorni vlaki v naši državi predstavljajo sedaj potrebno izboljšanje našega železniškega prometa, zaradi tega želimo, da izboljšanje v tej smeri tudi napreduje in se uporaba motornih vlakov na naših progah razširi.

Legitimacije delavcev in nameščencev. Kot znano je bila pred nedavnim uveljavljena uredba z zakonsko močjo o legitimacijah (poslovnih knjižicah) delavcev in nameščencev. Brez takšne knjižice ne more dobiti noben delavec zaposlitve. Sedaj je minister za socialno politiko in narodno zdravje izdal pravilnik o izvrševanju te uredbe, v katerem je predpisana oblika knjižice, postopek za izdajo legitimacije, izpolnitev legitimacije, zameno itd. Pravilnik je objavljen v Službenih novinah z dne 5. septembra 1938.

Novi predpisi za porabo Isteg-jekla za armarobetonске konstrukcije so objavljeni v Službenih novinah z dne 5. septembra 1938. Kot znano izdeluje to jeklo Kranjska industrijska družba na Jesenicah.

Svetovno letino pšenice ceni Mednarodni kmetijski zavod v Rimu na 1.050 milij. met. stotov, leta 1937. na 917 milij. in 888 milij. v zadnjem desetletju. Podatki se nanašajo samo na severno poloto. Evropska letina je dala 470 milij. met. stotov, skoraj ravno toliko kot zelo dobrega leta 1933. Produkcija v 6 državah-izvoznikah (Poljska, Madžarska, Jugoslavija, Bolgarija, Romunija in Litva) je znašala 140 milij. stotov ali 18% nad lanske količino in 35% nad povprečno letino v zadnjih 5 letih.

Dobave: Tehnična komisija št. 1 na Vrhniki sprejema do dne 7. septembra ponudbe za dobavo pocinkane pločevine, železa, čina, žebeljev, zakovic; do dne 8. septembra smrekovih gred, letov in desk ter borovega lesa.

Borza

Dne 6. septembra.

Denar

* **Curik.** Belgrad 10, Pariz 11.94, London 21.305, Newyork 441.75, Bruselj 74.725, Milan 23.28, Amsterdam 238.50, Berlin 177, Stockholm 109.825, Oslo 107, Kopenhagen 95.10, Praga 15.23, Varšava 82.30, Budimpešta 86.50, Atene 3.95, Carigrad 3.50, Bukarešta 3.25, Helsingfors 9.395, Buenos-Aires 111.75

Najboljše fotografije na razstavi

Ljubljana, 6. septembra. Razstavna žirija, ki je bila sestavljena iz članov stalne žirije Fotokluba Ljubljana, je začela delati na razstavi v ponedeljek zvečer. Kočljivo delo se je zavleklo do polnoči, ker je imela žirija posebno težko nalogo zaradi velikega števila res kvalitativnih razstavljenih del. Ko so zelo rigorozno precenili vsa razstavljena dela inozemskih razstavljalcev, so ugotovili, da bi bilo treba nagraditi okrog 60 razstavljalcev. Če bi pa podelili toliko odlikovanj, bi izgubila prav za prav svoj pravi pomen. Zato so določili v naprej, da sme biti število odlikovancev največ 30 do 35. Lahko si mislite, da je bila izbira zaradi tega še tem težja.

Najbolje ocenjena dela so odlikovali s tremi zlatimi kolajnami, a devet srebrnih kolajn je bilo prisojenih razstavljalcem in organizacijam za dela, ki skoraj povsem nič ne zaostajajo za najizvrstnejšimi, odlikovanimi z zlatimi kolajnami. Tako bi n. pr. Indijec S. K. Koparkar zaslužil zlato kolajno za svoji deli (136 in 137), a so mu prisodili srebrno; isto velja za mnoga druga, s srebrnimi medaljami odlikovana dela.

Da je žirija res dobro izbirala, lahko pač presodite a razstavljenih delih, odlikovanih z zlatimi kolajnami. Oglejte si predvsem portret, razstavljen pod št. 583, delo Američana N. Scholnika (Scholnik je najbrže Slovan, kar kaže njegov priimek). Madžar je bil odlikovan z zlato kolajno za štiri svoja dela (št. 362, 363, 364 in 365). Marsikdo se je ustavil pred njimi, še predno je vedel, da bodo tako dobro ocenjena. Nemcu Franzu Schenkemu je bila prisojena zlata medalja za dela v nenavadno lepih zelenih barvnih odtenkih (tehnični pigment), razstavljeni pod št. 439, 440, 441 in 442. Zal tam prostor ni dovolj dobro osvetljen, da bi ljudje videli, kako krasen barven navdih imajo ta dela.

Tudi srebrnih kolajn je bilo prav za prav pre-

malo (devet) za toliko kvalitativnih del; prisodili so jih Madžarom, Nemcem, Italijanom, Američanom, Indijcu in Čehoslovakinji.

Bronastih kolajn bodo razdelili 26. Med odlikovanci je treba predvsem omeniti Belgijca Coolsea in Missonna. Missonne je že 70 let star, se poslužuje novejših tehnik mediodroma. Pozornost pa zaslužijo tudi drugi odlikovanci n. pr. Italijani, Kitajci, Francozi itd.

Čprav so razstavljenci iz nekaterih dežel zastopani le z nekaj deli, so se izkazali kot mojstri, kar velja zlasti za Indijce. Med najboljšimi so pa nedvomno Američani, Madžari in Nemci, ki razstavljajo številna dela.

Razstava je bila deležna popolnega priznanja vseh dosežanih inozemskih obiskovalcev. Že prvi dan so razstavo obiskali oficijelni zastopniki italijanskih fotoamaterskih organizacij in so se izrazili zelo pohvalno o kvaliteti razstavljenih del in o aranžmaju razstave. Prav tako so z iskrenim občudovanjem izrekli priznanje našim prirediteljem Nemci-Monakovčani, ki so biskali razstavo včeraj s predsednikom svoje fotoamaterske organizacije na čelu.

Fotorazstava je dala prirediteljem mnogo truda in dela. Odbor fotokluba s predsednikom dr. Del Cotom je delal mnogo noči. Zlasti pa sta se odlikovala gospoda Karlo Kočjančič in inž. Lujo Micchielli. Arhitektonski aranžma in načrte je izdelal zelo okusno in smoteno mladi arhitekt gospod Rupar.

Vodstvo po razstavi fotografije je v resnici potrebno, da vas strokovnjaki še posebej opozore na značilna dela in njihove finece. Kdor si želi ogledati razstavo skrbno in z dovolj globokim razumevanjem, naj pride v paviljon »Jc ob 17., ko je tam vsak dan vodstvo po razstavi.

Domači izumi na velesejmu

Majhen narod smo in dežja imamo precej iz mnogo razmišljamo. Smo tudi komodni in spravljamo po možnosti vse, kar je odveč, in žepne, in tudi ono, kar je nepotrebno, le da so roke proste. En žep bomo pa morali sedaj le izprazniti, da denemo vanj žepni dežnik našega izumitelja gosp. Pongraza iz Rajhenburga. Ves dežnik s palico vred je zložen v majhen paket 13x8 cm in 3 cm debeline; ta je za dame. Moški je za 1 cm širši in daljši. Premer 90—100 cm. Težak je dežnik le 300 odnosno 330 gr. S tem izumom je sijajno rešen dolgoletni problem, dati dežniku čim manjšo obliko in težo. Ker so vsi kovinski deli iz dur-aluminija, odpade razjedenje in okvara blaga. Dežnik so z veseljem podelili predvsem športniki, lovci in planinci. Za izum se zanima inozemstvo, zlasti Amerika.

Zložljiva postelja, 6 odraslih moških je sedelo pravkar na nji, je težka v aluminiju z bambusovimi palicami le 5—6 kg, v železu in lesu pa 8—10 kg. Zloži se v mal snop in ima v zloženem stanju obliko potovalne odeje z ročajem. Postelja je predvsem uporabljiva za družine v tesnih stanovanjih za stalno ali za primer obiskov, za služinčad in službo dobro na izletih in letovanjih. Praktična je za vrtove, terase, kopališča, lovsko in turistične kočje, za lovcve in turiste. Uporablja se lahko tudi kot nosilnica za bolnike, vojaštvo itd. Izumitelj je g. Krelj Franc, Kranj.

Automatično tiru zapora za jamske vozčke, izum g. Brinerja Feliksa, Celje, varuje rudarja pred smrtno neizgoda, ker prepreči avtomat dovoz vozčka k jaški, če se izvažalni koš ne nahaja na dotičnem horizontu in tiru. Pred tem izumom se je večkrat dogodilo, da je padel vozček z rudarjem vred v globino. Za ta izum našega človeka-praktika je obilo zanimanja od strani rudarskih podjetij.

Aparat za omamljanje klavne živine je bistveno izpopolnil gospod Grudnik, Dravljice. Aparat omami klavno žival trenutno in brez bolečin.

Avtomobil-velikan kot ameriški Pullman je tudi razstavljen na velesejmu. V njem je 19 sedežev in 28 stolišč. Sedeži so izredno udobni, sploh je vsa notranja oprema zelo lepa in najmodernejša. Ventilacija je izredno dobra, kakor tudi ogrevanje. Razsvetljava za mlečnimi stekli je nevsljiva, pri vsakem oknu je električni signalni gumb k zvonilu soferja. V zadnjem delu voza je tudi poseben sedež za sprevednika. Notranje stene so obložene z umetno smolo, vsi kovinski deli so iz močne pokromane kovine. Karoserija je jeklena in je ves voz izdelek ljubljanske trdnice Avtomontaža d. d. Razstavljeni voz je eden od 12 voz, ki jih je kupila oziroma naročila belgajska občina za svoj promet, ker namerava postopno ukiniti tramvajski promet. Razen motorja in šasijske ter nekih malenkosti je vse izdelano doma.

— Proti trdi stolici in zlati žili, zdrženi z navalom krci, utripanjem srca in glavobolom je naravna »Franz-Josefova« grenka voda že od davnine preizkušeno domače sredstvo. Prava »Franz-Josefova« voda milo učinkuje in sigurno otvarja, a vrhu tega tudi v zastarelih slučajih ne odreče.

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Sreda, 7. sept.: 12 Okrogli napravi, veseli odmevi (plošče) — 12.45 Poročila — 13 Napovedi — 13.30 Koncert salonskega kvarteta — 14 Napovedi — 15 Zvezda in zvezdniki (plošče) — 16.40 Minutinska ura: Septem-ber v naravi (g. M. Zor) — 19 Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura: Meštrovčevi klasično-idealistični liki (dr. B. Mašič, Zagreb) — 19.50 Monod: Beg iz Sorajja, uvertura (plošče) — 20 Pisan večer. Sodelujejo: Akademski pevski kvintet, gr. Haršlag in Antunovič (klata in mandolina) in g. Ivan Cimerman (harmonika) — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Prenos lahke glasbe iz velesejmske restavracije Volga.

Drugi programi

Sreda, 7. sept.: Belgrad: 12.30 Nar. posmi, 22.15 violinski koncert. — Zagreb: 20 Prenos opere iz Ljubljane — Praga: 22.35 Berio: Opera gl., 22.30 Kone. na cimball — Sofija: 19.45 Berio: Operator, Faustovo pogubljenje, 21.30 Ljubljana gl., 22 Ura za vse — Varšava: 21.10 Chopinova gl., 22 Komorna gl. od Haydna do Ravela — Budimpešta: 21.10 Kone. Rad. ork., 21.10 Jazz, 22.10 Cig. ork. — Milan: 21. Mojsiri povelj nürnbergski (Wagnerjeva opera) — Rim: 21 Komedijska, nato ples, gl., 22.15 Za ples — Berlin: 20 Velese uvertura in ples — Monakovo: 20.30 Breslau, Večerni koncert, 24 Nočna glasba — Köln: 21.15 Kantata za orkester, zbor in bariton solo.

Kulturni obzornik

Pojasnilo k „Oporoki nadškofa Jegliča“

Z ozirom na članek v »Kulturnem obzorniku« dr. Jegličevi oporoki v našem enjenem listu 1. IX. 1938 bi si usojal podati malo pojasnilo. Malo jih je, ki bi pomislili, da dr. Jeglič ni bil aforist; iz vseh njegovih dosegljivih spisov sem mogel izbrati samo, kar je v knjigi. Zato sem se nekoliko začudil predlogu, da bi bilo potrebno to in ono. Če pa ni!

Ker je bil rokopiš končan, se nisem mogel ozirati na njegove misli, ki so izšle v Glasniku šele pozneje, ko ni bilo več časa za upoštevanje.

Imam osnutek, ki ima vse vire navedene, a rekli smo, da knjiga ni znanstveni zbornik in bi navedba vira kvarila estetsko obliko. Ker je bil obseg knjige določen, osnutek niti ni prišel med pripombe, vendar sem pripravil dati natiskati navedbo virov, če se oglasi zadostno število zainteresentov.

Slišal sem glasove, zakaj nisem upošteval tudi dejanske oporoke. Zato, ker se knjiga ne bavi z osebnimi zadevami dr. Jegliča; kakor on sam ni v življenju nikoli vezal svojih osebnih interesov s poslanstvom, ki ga je vršil med nami, tako bi delala knjiga, ki obravnava njegovo duhovno sliko, njemu krivico, če bi priobčila tudi njegove skrbi za telo.

Morda bi hotel ta ali oni to ali ono iz dnevnega časopisja. V dnevnem časopisju nikoli nimaš jamstva, da je avtentično, zato so se upoštevali samo viri, pod katerimi je podpisani, kolikor se niso hkrati njegovi rokopiši sami. Naročniki imajo pravico do resničnih njegovih besed in to je zasluga knjige, da so avtentične. Samo celješki govor, ki razločno kaže, da časopisje ni nikoli popolnoma zanesljivo, je iz listov in spopolnjen po zanesljivem pričevanju.

Se malo pripombo: Nekateri so hoteli vedeti,

da je izraz »v tesnemtesnem« (skupaj pisano) v Uvodni besedi tiskovna napaka. Če je res napaka (mislim, da ni!), potem je hoteno po meni povzročena napaka!

V Ljubljani, dne 3. septembra 1938.

Narte Velikonja.

Dijaški kongregacijski koledarček

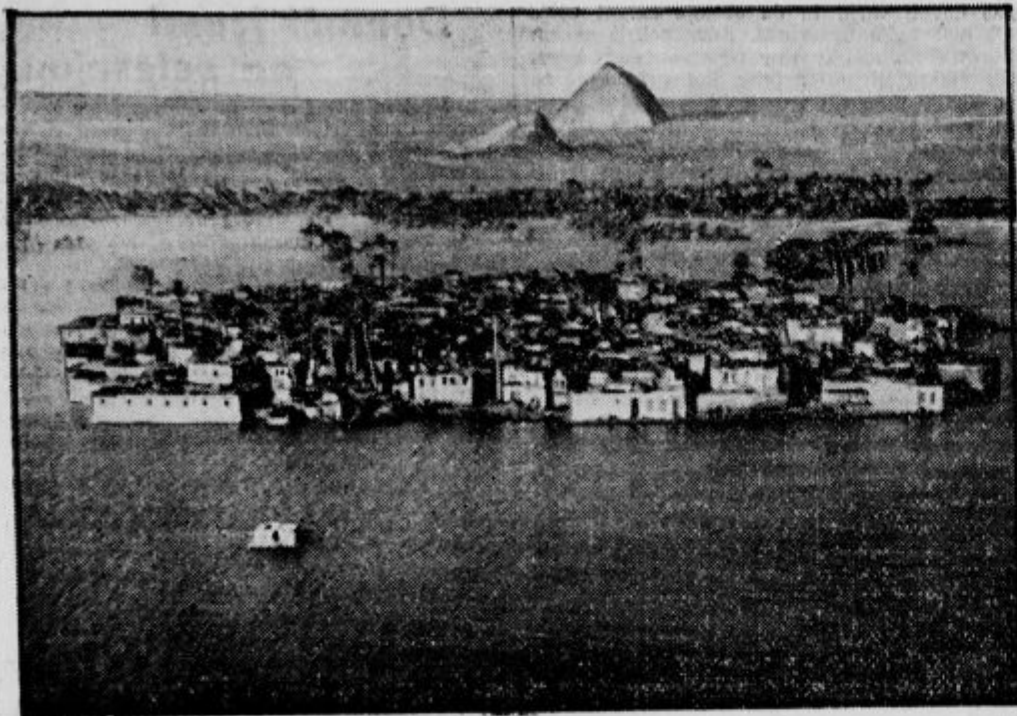
Dijaški kongregacijski koledarček za dijaško leto 1938/39., VII. letnik. Kongregacijski koledarček se je pri našem dijaštvu že povsem udomačil, saj izhaja zdaj že v sedmici. Letos ima še posebno lepo obliko, ki mu jo je dal prof. Stanko Kregar ter ga na svojstven način smoteno uredil prof. dr. P. Simončič po treh vidikih: s stališča katoličana, Slovence in dijaka. Uvodne besede z blagoslovom je napisal dijaštvu prevzvišeni škof, dr. Rozman, na kar sledi v stari originalni pisavi odlomek iz tretjega brižinskega spomenika: »Jaz se odpovem hudobnemu duhu, vsem njegovim delom in ... Kristus božji, ki si blagovolil priti na ta svet nas grešnike odrešiti od zločevne oblasti, brani me vsega zla in reši me v vsej dobroti, Amen!« Ali ni to značilna molitev v prvi slovenski zapisani besedi? Pač bi nobena bolj ne spadala na to mesto koledarčka slovenskega kongregacijskega, da bi želeli, da bi bila podana tudi v transkripciji, ker bo tako mnogim nerazumljiva prav zaradi grafike. Nato sledita dve podobli: Veleoslova Mati Božja, ena najstarejših spomenikov našega krščanstva ter podoba našega kralja Petra II., predstavnika in simbola slovenske državne zavesti. Praktičnim potrebam ustrezajo koledar in razne nujne pritlikline (pristojbine, rodovniki itd.), posebnosti pa so lepi izrazi pri dnevi, ki vsak dan dijaka spominjajo na kako veliko misel velikega človeka v vseh jezikih. Vzgoji dijaka služi sprejemno pismo, članek o katoliškem dekletu, o človeku kot človeku božjem in o Slovencu kot Jugoslovancu. V toplih besedah se spominja urednik dveh velikih mož: etoletnice rojstva kardinala Missije ter smrti kanonika dr. Opeka, pesnika in pridigarja ter šolskega

Vrtec I. 69, št. 1

V začetku šolskega leta je zapet redno izšel »Vrtec«, najstarejši slovenski otroški list, ki zdaj stopa že v čestitljivo 69. leto. Toda ni se postaral, temveč pravi s tem novim šolskim letom pomladil ter stopa prenovljen med slovensko mladino. Naslovno stran je narisal arhitekt K. S. Kregar, namreč velpomembni slovenski simbol blagoslova velikonozne butarice in lepi stilizaciji s poudarjenim smislom slovenstva, vere in otroštva, toda zdi se mi, da bodo lepota tega stiliziranega lika in njega velpomembno simboliko razumeli bolj starši, kakor pa otroci. Vsekakor pa je zunanost elegantna, nikakor ne krčiva, kakršna je tudi vsebina sama. Novi letnik otvarja pesem »Poslanica mladini«, ki žal ni toliko pesniško pomembna, kakor pa vzgojno z lepimi mislimi in toplo ljubeznija do Boga in domovine. Celoletno povest pa piše tudi topot Jaža Lovrenčiča s tretjim delom svoje povesti »Tonca iz lonca«, ki se je našim otrokom tako priljubila že v svojih prejšnjih delih. Kakor kaže, bomo s to povestjo dobili le otroško trilo-

gija, ki bo v čast »Vrtcu« kakor tudi pisatelju. Nato sledi prevod ruske botanične povesti »Atla-Neo Princeps« od Vsevoloda Garšina. Naslov bo marsikoga oplašil, ker bo za otroke vse kakor preročen, toda otrok se bo v branju naučil marsikaj iz rastlinstva ter mu bo stopilo živo pred oči življenje palme, kajti samo to pomeni visoka učeni naslov. Znani pisatelj pravljice Janez Rožencvet je napisal za to številko »Vrtca« novo legendo o »božjem daru«, ki ni samo poučna, temveč tudi nazorna ter lepo pokaže na idealnega učenca, ki sprejema božji dar učenosti zato, da bo pomagal svojim najbližjim in človeštvu. In to naj bo nagib našim dijakom, ne pa materializem, ki se vgnezuje že v najmlajše otroke. Fr. Bevč je napisal dogodek o judovski prevari, ki pa je zadela njih same, da se je namreč njihov lastni brat spremljal v evinjo, zaradi česar je ne jelo. Je to narodni briški motiv, ki pa je v Bevču dobil spretnega zapisovalca. Pesmi so pripevali poleg Ke, Meška še Marija Brenčič ter Severov. Poseben manjšim otrokom sta po posvečeni povesčici »Mikica in Mokica«, ki jo je spisal Rud. Pečjak ter »Hudournikova miška« našega pisatelja pevaka F. S. Finžgarja, ki se zopet po dolgem času oglašava »Vrtcu«, kjer je začel svojo pisateljsko pot. Posebni oddelki ekreba za poduk (Naš dom) e članki »Mladim vrtnarjem« (L. Palik), Pojdim po svetu e člankom »Slovinci v tujini« ter spominu naših mož (Sloomek, Abram), ter zmee veselja in ugank pod klasičnim naslovom »Pisan drobiž in vse navzkriž«. Sledje pisma otrok in zagonetke.

Taka je vsebina novega »Vrtca«, ki je tudi bogato ilustrirana. Vso številko a platniski in vinjetami je okrasila znana slikarica otroških motivov prof. Ksenija Prunkova, tako da je ta številka res živahna ter kaže, da se bo »Vrtec« še razvijal, ter bo mogel popolnovedno etapiti ob stran drugih slovenskih mladinskih listov ter jih tudi čimprej po vrednoti prekositi. Želimo mu, da bi v plemeniti tekmi doseglj čim več uspeha pod novim uredništvom in založbo (Sloomekova družba) ter ga vsem najtopleje priporočamo. (Cena 22.50 din ter še dve mladinski knjigi na leto! »Vrtec« v vsako družino! id,

Čez kakih 10 dni bodo v Kairu pričla največjemu navalu Nilovih vod v zadnjih desetih letih. Vsi Nilovi otoki krog Kaira so že pod vodo — Na sliki je rastoči Nil kot morje; v ozadju je piramida Abu-Sir.

Ženske v nevarnosti

Z letalom na progi Praga-Pariz, ki se je nad Črnu lesom zrušilo na zemljo in pokopalo 16 potnikov pod seboj, se je ponesrečila tudi 23 letna strežnica nesrečnega letala.

V današnjih dneh so se ženske obnesle v marsikakih moških poklicih, zlasti pa v takih, kjer je potrebna rahljotnost in pa takt. A tudi spričo nevarnosti so se ženske obnesle. Povsod, tudi v najnevarnejših primerih so se odlično izkazale. Niso se pa izkazale samo kot brezimne junakinje po infektivnih barakah in preskuševališčih v tropskih krajih. V Rusiji nastopajo kot skakalke s padali in tako vršijo svojo domovinsko dolžnost. In vsak dan imamo nove dokaze žensk, kako so prav posebno usposobljene za izredne poklice, ki so bili časih samo moški poklici.

„Miss Polyglott“ streže v zraku

Češkoslovaška državna letalska proga je nedavno izdala dovoljenje, da morejo biti ženske tudi na potniških letalih v službi kot strežnice, kar se je jako dobro obneslo. Deset mladenk je bilo nastavljenih in vse so izvrstno vršile to službo. Le eni od njih, mladi Mariji Krentnerjevi, ki so ji rekali »miss Polyglott«, ker je znala toliko jezikov, je bila usoda nemila. Doma je bila z Dunaja in se je pred meseci predstavila ravnatelju letalske proge. Preskusil je dekle glede na znanje jezikov in je mogel z njo govoriti v nemškem, francoskem, angleškem, italijanskem jeziku. Čez šest tednov je znala tudi gladko češko govoriti. Tistega dne, ko se je pripetila nesreča, se je zbudila s hudimi sanjami v mislih. Mati, ki je bila pri njej na obisku, ji je svetovala, naj nikar ne odleti z letalom, a dolžnost službe ji ni dala miru... In čez nekaj ur nato je mogla kot edina, ki je ostala pri življenju, povedati, kako se je nesreča zgodila. Junaško je še prestala, ko so ji odrezali obe nogi, a potem je umrla. A njeno mesto ne bo ostalo nezasedeno. Že je tu Nataša Javorska, mlada Rusinja, ki gladko govori osem jezikov. Življenje se vrti nemoteno dalje...

Življenje piše filme

Vohunski poklic je poklic, ki že od nekdaj, dasi je tako nevaren, z vso silo prešine posebne vrste ljudi. Za ta poklic so ženske še posebej sposobne in so mu vdane kot nobenemu drugemu poklicu ne. Znana je Mata Hari, ki je dala njeno razburkano življenje bogato vsebino svetovno-znanemu filmu. Znani sta nemški vohunki Benita Berg in Renata Natzmer, ki sta obe poplačali svoj poklic s smrtjo na šafotu. Nepozabna je tudi smrtna žrtev angleške bolničarke miss Cavellorve, ki je med vojno delovala v Bruslju in je številnim Belgijcem omogočila beg čez mejo, da jih niso Nemci ujeli. Umrla je v toči krogel nemškega peletona in živi še po smrti kot junakinja v spominu svojega ljudstva.

Gospodarice ozračja

Preko širnih morij letajo ženske same, vodeč trdno roko krmilo svojega letala. Vsak narod ima svoje junakinje. Poznamo iz opisov Elly Beinhorn, ki je sama poletela daleč v notranjost Afrike. Dalje je znana Maryse Bastié, drzna zastopnica Francije. Pa Amelia Earhart, ki se je izgubila nekje v Tihem oceanu, dasi jo je več tednov iskalo kar brodovje raznih držav. Vemo tudi za gospo Mollison, ki tekmuje s svojim možem in slednjič je še Sahiba Atatürk, hčerka turškega predsednika, ki je celo vzpostavila žensko letalsko četo in je ona njena poveljnica in najdrzejša letalka. Ona je tudi prenovila nošo turških žensk, uvedla je žensko kopalno obleko v Turčijo, ustanovila je žensko letalsko šolo in je še drugače vplivala na modernizacijo turškega ženstva.

Sodelavke sodobne zgodovine

Dan za dnem sedevajo tihe junakinje za pisalnimi stroji in neumorno delujejo za svetovni mir. Z ekspedicijo lorda Runcimana sta prišli v Prago tudi njegovi zasebni tajnici miss R. Miller in miss A. Tillard. Tajna pisma gredo skozi njune roke, saj tipkajo svetovno zgodovino. Zavedata se svoje važne naloge, ki jo vneto izvršujeta.

Ženske so posegle vmes...

London in New York imata svojo žensko policijo. Tudi na tem področju so se ženske jako izkazale. Slavne krotiteljice zverin so dokazale,

da se ženske tudi divjih zverin ne bojijo. Poznamo gospo Johnson, ženo slavnega lovca na zverine, ki se je udeležila štirikrat nevarnih lovov v džunglah in pragozdovih. Filmi, ki sta jih prinesla domov, pričajo, kako hrabro sta se vedla spričo nešteti, za življenje nevarnih prilik. Na poslednji ekspediciji se je letalo ponesrečilo in je oba zakonca pokopalo pod seboj.

Ženske se potapljaajo v morje, da iščejo bisere in se pri tem borijo zoper morske nestvore. Ženske hodijo tudi v vojno, vsem nevarnostim kljubujejo.

Vendar — največ storijo za zgodovino in svet, če vzgajajo svoje otroke in če dajejo domovini značajne ljudi.

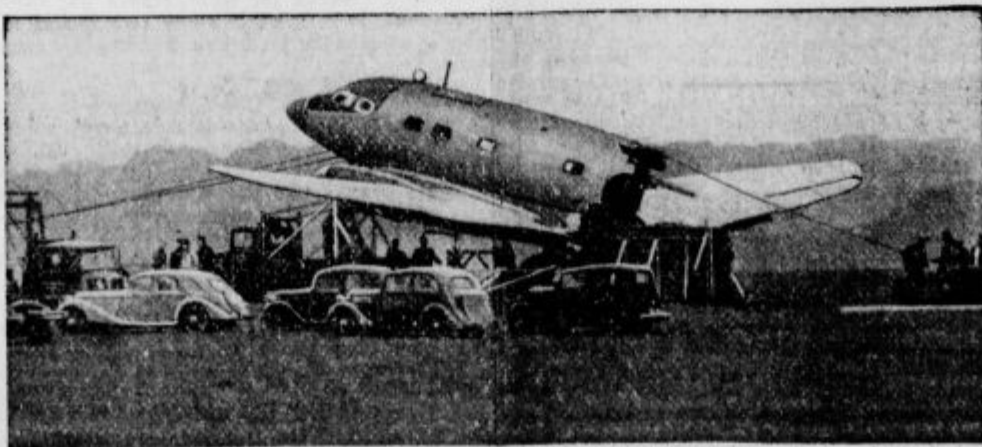

Brzoplavalne sandale

ki jih je kot novost videti na sejmu v Lipskem. S temi sandali se more plavalec bolj urno pognati naprej in ko skrči noge, ni nobenega upora v vodi.

»Mama, mama, mi se igramo zobozdravnika. Ali bi nam posodila svoje zobe?«

Angleško letalo se je pri pristajanju razbilo.

Na sliki vidiš največje angleško potniško veleletalo, ko je pristalo na letališču Hatfield, kjer se je prelomilo na dva dela. — To letalo je bilo eno od največjih britskih veleletal, ki so hotela čez nekaj tednov nastopiti letalska pota čez severno Atlantsko morje.

Municijsko skladišče kozji hlevi

Precej aktov angleškega vojnega ministrstva moraš prebrskati, preden najdeš akt, ki govori o otoku Alderney. Zdej je ta otoček osamljen in pozabljen. Tisoč kmetov živi tu in krave in koze. Imajo pa tudi majhna žitna polja, za razvedrilo pa imajo en sam kino, ki igra vsakih 14 dni enkrat. Kmetje kosijo travo, ki raste iz jarkov angleških okopov, in zapirajo svoje koze v municijsko skladišča. Krave so mirno privezane na obalne topove starih izdelav in jim je v tej čudni sosesčini še dokaj dobro. Stari zaboji za strelivo so korita, in prejšnja kantina je dvorana za kino. Prav svojevrsna idila se plete okoli tega otoka. Včasih je bilo na njem 15.000 vojakov angleškega kralja, in v enajstih betoniranih trdnjavskih celicah je bilo sto topov, vsi naperjeni proti Franciji. Do dva metra debeli zidovi so danes brez vsakega haska, kvečjemu koristijo kmetu, da raste trava na njih za njegove krave. Te se pasejo po teh zidovih, ali pa jo domačini s srpi požanjejo in spravljajo v podzemeljske rove. Mnogi podzemeljski rovi pa so prazni, podgane in miši skačejo in iščejo hrane, saj so bili vojaki tu, in kakor vemo, kjer je bil vojak, je kmalu tudi za njim ta nadležna žival. Včasih so kmetje še dobro živeli, po odhodu vojakov pa so v težki borbi za svoj vsakdanji kruh. Vse so lahko prodali. Zdej tega ni več. Izvažati nimajo kaj, za izvoz mleka pa je pot predolga.

Tako je Alderney, nekdanja trdnjava, sedaj pozabljen otok angleškega kraljestva, na katerem vsakih 14 dni igra kak prav zastarel film, ki so ga dobili iz zaprašenih arhivov katerekoli filmske družbe za prav skromno najemnino. V poslednjem času pa se je začel zanimati za otok neki podjetnik, ki bi prav rad napravil iz otoka izvozno podjetje raznih poljedelskih in živilorejskih izdelkov.

Muhe vremena

Letos smo morali dolgo čakati na poletje. »Vročec« pričakovana poletna toplota se je pojavila šele v drugi polovici julija in je trajala še prvo tretjino avgusta. Skozi več tednov je vladal toplotni, oziroma vročinski val, ki je bil celo malo prehud, kakor da bi bilo zato bolj vroče, ker je bilo prej bolj hladno. Obe poslednji tretjini avgusta nista bili kdo ve kaj poletni, ampak je bilo včasih kar nekam jesensko vreme, tako da je bila poletna vročina brž pozabljena.

Mesec avgust je bil glede na temperaturo poln samih nasprotij, ki so bila drugje še bolj značilna kot pri nas. Tako na primer v Angliji, kjer je bilo splošno silno vroče, nato pa kar mrzlo. Prvega avgusta so imeli v Londonu 87 stopinj Fahrenheita, a 29. avgusta le 56 stopinj, torej je bilo 31 stopinj razlike. Po drugih krajih Anglije, tako v terek v Manchesteru, so imeli temperaturo zraka 32 in zemeljsko 30 stopinj Fahrenheita. Mimo raznih nenavadnih vremenskih motenj, so imeli ponekod tudi sneg in hudo »angleško« megle. Tako so imeli na obrežju severnovzhodne Anglije od 4. do 12. avgusta vse dni gosto megle.

Frobenius, raziskovalec najstarejše kulture

Dne 9. avgusta je v svoji vili ob Lago Maggiore nenadoma umrl slavn raziskovalec in popotnik, profesor Leo Frobenius. Z njim je ugasnilo življenje, ki je bilo presenetljivo mnogostransko, a uspešno hkrati. Boril se je proti materializmu sedanje dobe.

Prepričan, da je nastala kultura iz preprostosti, je krenil s svojimi ekspedicijami v neraziskano Afriko. Svoje ljudi je vodil v pragozd, stepe in puščavo. Ta potovanja so rodila knjige: potopise, znanstvene razprave in pravljice od onod. Za vzor je bila Frobeniusu narava z njenimi postavami o nastanku in nehanju.

V Afriki je bil 12 krat, vsakokrat z namero, da bi prišel do korenin ondotnih kultur. Pomagala mu je poprejšnja literatura o njih. Težavno so bile te poti, zahtevale so silni napor, ki je tako zgodaj zrahiljal raziskovalčovo zdravje. Trudil se je tudi za pisalno mizo, kajti delo je množil zmeraj znova nabrani material. Okoli sebe je tudi zbral druge raziskovalce, da bi delo njegovega življenja ne ugasnilo z njim.

Toda smrt je prišla ponj preden je končal pravljice in pripovedke, ki naj bi pokazale, kako se je oblikoval človeški duh.

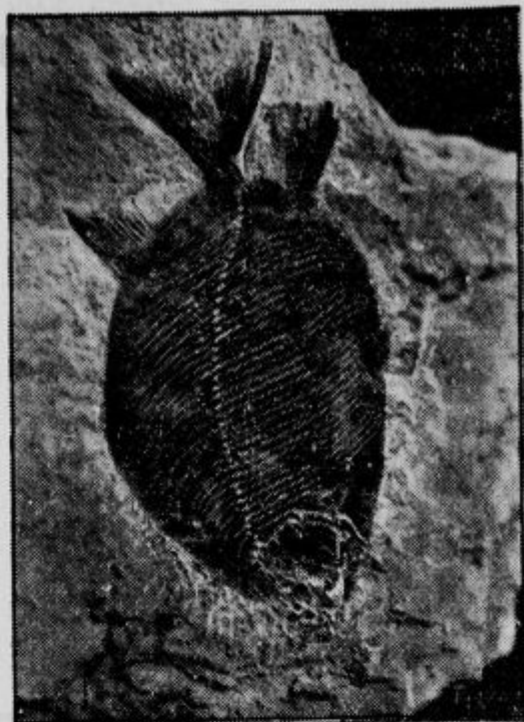
Frobenius ni zapustil le dozorelih sadov svojega dela, tudi kopico pobud, ki naj jih uresniči mlajši.

Anekdote:

Neznatna operacija

Neki bančnik je v nekem zdravilišču pogoltnil ribjo koščico in je moral naglo priti zdravnik, ki se mu je brž posrečilo odstraniti koščico iz goltanca. Že čez dva dni je prišel bančnik k temu zdravniku na dom, da bi ga vprašal, koliko zahteva za »neznatno« operacijo. Zdravnik pa je bil prebrisan in je dejal: »Prosim, gospod, dajte mi polovico tistega zneska, ki bi mi ga bili radi dali tedaj, ko ste me bili poklicali!«

»Kdo pa je prav za prav tistile gospod na koncu mize?« — »To je Ludvik XIV.« — »Vi se le šalite, gospod!« — »Ne, ne! Ime mu je Ludvik in ga zmeraj še brž povabimo, če kdo odpove kosilo in bi nas moralo sicer trinajst sedeti za mizo.«

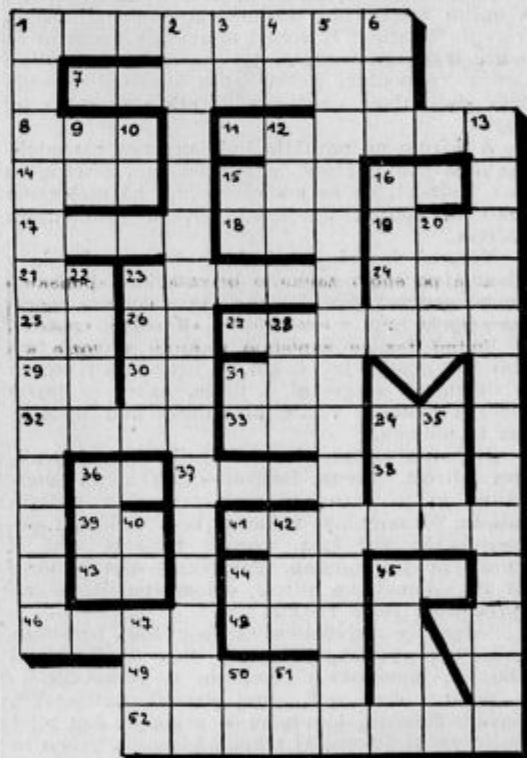
100 milijonov let pod zemljo!

Neki avstralski cestni delavec je našel tole zna, menito okamenino: ribo, ki je bila brez dvoma 50 do 100 milijonov let v svojem grobu.

500 ogrskih listov ne bo izhajalo več

Iz Budimpešte pišejo: V smislu novega tiskovnega zakona so morali izdajatelji vseh časopisov, razen dnevnikov, do 31. avgusta zaprositi za novo dovoljenje izdajanja, pri čemer je bilo sklenjeno, da zakoniti lističi ne bodo dobili nič več tega dovoljenja. Od kakih 1400 listov, ki so pripadali tej reviziji, se je prijavilo samo 900 izdajateljev za dovoljenje, tako da se je tretjina ogrskega tiska sama po sebi umaknila s pozorišča in ga od novega leta (1939) dalje ne bo več na spregled.

Križanka „September“

Vodoravno: 1. angleško otočje v Arabskem morju, 7. vrsta zob, 8. reka na Nizozemskem, 11. del vojaške opravne, 14. uporni indijski fakir, 15. švicarski kanton, 16. tuja kraljica za lastnoročno, 17. alkoholna pijača, 18. stranski del telesa, 19. važen del glave, 21. predlog z roditelnikom, 23. zimska športna priprava, 24. kraljica za sovjetsko poročevalsko agencijo, 25. italijanska nota, 26. prislovno določilo kraja, 27. tuja beseda za poročilo, 29. kraljica za lastnoročno, 30. osebni zaimek za tretjo osebo, 31. del glave, 32. vprašalna členica, 33. širši pojem za družino, 34. druga beseda za upanje, 36. rimska denarna enota, 37. pristaniško mesto v severni Nemčiji, 38. izraz pri kartanju, 39. pogojna oblika pomožnega glagola, 41. del prehrane, 43. del voza, 44. vrsta afriških nojev, 45. poljski pridelek, 46. pristaniški kraj v splitskem zalivu, 48. mesto v zahodni Češkoslovaški, 49. vrsta pičev, 52. druga beseda za poleno.

Navpično: 1. kraj jugozahodno od Novega mesta, 2. tuja beseda za izobčenje, 3. pritrdilna členica, 4. vrsta masne zemlje, 5. kraj jugozahodno od Novega mesta, 6. druga beseda za mlado kravico, 9. pripovedno delo v verzih, 10. oziralni zaimek, 12. naslovna moška oseba iz Gotovčeve opere, 13. tuja beseda za plemstvo, 15. mesto ob istoimenski reki v Jugoslaviji, 16. tuja beseda za geslo, 20. druga beseda za mik, 22. skrajšano moško krstno ime, 23. izletniška točka na Gorenjskem, 28. finski pisatelj romanov (1861—1922), 31. kraj iz svetopisemskih zgodb, 34. priprava za merjenje časa, 35. mesto v Črni gori, 36. pristaniško mesto na zahodnem Finskem, 40. zgodovinski kraj v vzhodni Mali Aziji, 42. del naslova, 44. zaničevalna členica, 45. naslov Seliškarjeve mladinske povesti, 47. srbsko moško krstno ime, 50. fonetična črka, 51. pritrdilna členica.

Rešitev križanke Ščit

Vodoravno: 1. Katajev, 2. sat, 9. Uda, 10. Pek, 12. pero, 13. lev, 14. igra, 16. Enos, 17. Ana, 18. Kant, 19. koks, 23. Ala, 26. kalo, 29. Oslo, 30. PEN, 31. Anam, 32. til, 33. ara, 34. Man, 35. carinik, 36. PAT, 37. Ada, 38. Lot, 40. mora, 41. TAS, 42. Omar, 44. elan, 47. Osa, 50. Peru, 52. Tomo, 53. rep, 54. Eros, 55. matematik, 56. sešitek, 57. senik, 58. kan.

Navpično: 1. karo, 2. Atos, 3. Tula, 4. Aden, 5. Java, 6. epik, 7. Vega, 8. sen, 11. Krn, 12. Pe-ko, 15. atom, 20. ost, 21. klicar, 22. solata, 23. aparat, 24. Lerida, 25. ananas, 26. Kamilo, 27. anaton, 28. lan, 36. Polom, 39. tarok, 40. mat, 43. Rus, 45. Amas, 46. notes, 47. orešek, 48. seminar, 49. Apatin, 50. Petek, 51. Erik.

Novi jugoslovanski konzul med Slovenci v Aumetzu

Aumetz, 30. avgusta 1938.

Dne 15. avgusta je imela Katoliška akcija žena svojo prireditev v Aumetzu. Kako živo se zanima novi konzul generalni konzul Smiljanč iz Metza za naše izseljence, je pokazal s tem, da je prišel mednje. Ne samo to: morda ne bom povedal skrivnosti, če ob tej priliki razodenem, da ni prišel le na naše povabilo, temveč je že poprej sam pisal, da bi rad spoznal izseljence in da ga zanima, kako žive, kako se narodno udeležujejo. Prav ta dan je lahko spoznal njih poštenost in njihovo navdušenje za vse ono, kar nas je učila mati, in kar so naši izseljenci prinesli iz domovine v tujino. Pa ne samo on, prišla je z njim tudi njegova gospa, po rodu Francozinja, ki pa govori izvrstno srbohrvaški. Na mah se je gospod konzul prikupil našim izseljencem, ki pač predobro vedo, kaj jim je dober državni zastopnik. Besede, katere je izgovoril našim izseljencem, so bile besede očeta, ki z vso dušo ljubi svoj narod, svojo domovino, svojega kralja. Zato je bilo navdušenje v sredi rudarjev tem večje, ko je končal svoj govor. Naši ljudje se z veliko ljubeznijo oklenejo vsakega, za katerega vedo, da se zanje resnično zanima, jim je dober svetovalec in jim hoče z vsemi svojimi močmi pomagati. Zlasti mladina se je razveselila darila, katerega ji je prinesla gospa konzulova.

Gospod konzul pa se je tudi lahko prepričal, da naši ljudje v tujini delajo, da še več, da sta jim narodna stvar in vera sveta. Spored prireditve je bil tako vsestranski, da je moral zadovoljiti slehernega. Solška mladina je nastopila z narodnimi pesmimi in telovadbo. Tamburaši so igrali naše narodne melodije, mešani zbor je zapel pesmi Naše Matere, članice društva pa so nastopile z igro »Božja roka«. Nihče ne bo pozabil prekrasnega prizora iz zadnjega dejanja. Ljudem je skoraj zastala sapa. Ta prireditev bo ostala našim izseljencem še dolgo v spominu. Gospod konzul je bil presenečen in je veselo stiskal roke našim igralcem. Zagotavljal jim je, da bo vedno prišel mednje.

Prireditve se je udeležil tudi ž. g. dekan iz Aumetza in obratovodja rudnika. Oba sta z zanimanjem sledila in občudovala poštenost Slovencev. Prišli pa so na to prireditev tudi naši rudarji iz vseh naselbin. Mnogo krajev pač ni tako srečnih, da bi zmogli kaj takega. Težko je tam, kjer so naši izseljenci maloštevilni; zato tam raje prihite v Aumetz. Težko je pač zanje, ko imajo samo ob takih prireditvah kosček svoje domovine, katero ljubi sleherni še z večjo ljubeznijo v tuji zemlji ob težkem delu, in doma v svoji družini, ki osamel v tujem okolju živi svoje narodno življenje. T. S.

Sidney: Gejša

Za veselo velsejske dni je postreglo operno gledališče onim, ki jim ni do visoke umetnosti, z opero starega kova, ki sta jo napisala Hall in Greenbank in ki ji je ime »Gejša«. Glasbene stavke je zložil Jones Sidney, skladatelj lahke glasbe nekako iste smeri, kot je znana iz klasične opere.

O tvorbi sami je malo povedati. Dramatska vsebina je po snovi zajeta iz orientala, iz Japonske in onih njenih plasti, ki prihajajo vedno v najneposrednejši stik z evropskimi ali sploh zapadnimi ljudmi, ter se zapletajo z njimi v vzle in srečnimi ali žalostnimi razpleti (»Madame Butterfly«). Dejanje samo ima pa tipično operetni značaj, ki se je razvil že kot »šablona« (»Dežela smehljaj«). Vse skupaj se ne more ravno ponašati z kdo ve kakšno vrednostjo, niti ne, če se vsteje glasbena snov, ki ima sicer več prav mikavnih motivov, bogatih preprostega sentimenta, ki pa je v splošnem vendarle toliko enostavna, da ne more zapustiti globljega vtisa.

Zunanji bleek, razkošje, šarm, mladost, napet življenjski utrip — vse to so lastnosti, na katerih sloni operetni učinek. Toda malo tega nam je sposobna nuditi naša operetna produkcija, ki je zato vedno in vedno problematična. Prav tako nesrečna je bila tudi nova uprizoritev, ki je poleg pomanjkanja omenjenih lastnosti dosegala še na skrajnem dilematizmu: z izjemo nekaj pevskih nastopov in nekaj boljših prizorov, je bila zato celota prazna in dolgočasna, da si se sprosti samo še spraveval: čemu vse to in komu v prid se traja vendar dragocene sile članstva? Res je, da se je dirigent Niko Stritof obetno zavzel za svoje delo in da je bila skromna glasbena snov lepo izdelana in zelo bogata na čustvu; toda ta vrednota le ni mogla rešiti celotne uprizoritve, ki je izzvenela nekam v prazno in zapustila kar žalosten vtis.

Tudi obisk ni bil kaj prida. V tem okviru se nam je prvič predstavila gđ. E. Barbičeva kot novo angažirana operetna subretka. Pevka (ki je izšla iz ljubljanskega konservatorija, pa se je uvela v opero v mariborskem gledališču) ima vsekakor mnogo priključnih lastnosti. Svoj glas, ki sicer ni velik, a prija, je sicer že pobarvala z značilno trpkostjo barvo operetnega prednjačenja, v ostalem pa je tu privlačna predvsem mladost, ki je živa in zanosita in ki pomaga tudi igri do priključnih potez. V. U.

Prevalje

Lepa prevatljska fara je imela v nedeljo lepo slavnost. Umeščen je bil nov župnik Močilnik Matevž, ki je bil premeščen iz Ptuja. Obrede umestitve je izvršil preč. gospod dekan Hornbök Janez iz Mežice, ki je v svoji lepi pridigi očrtal osebo župnikovo v fari in dolžnost župljanov do župnika. Prihiti so ta dan ob blizu in daleč so šli in drugi duhovni sobratje novega gospoda župnika. Novemu gospodu župniku želimo v težišni prevatljski fari obilo božjega blagoslova pri vodstvu duš in slovenskega življa na Koroskem. Novi gospod župnik je doma iz znane slovenske družine Močilnikove na Lokovici pri Prevaljah.

Odhod dveh priljubljenih duhovnikov. S 1. septembrom je zapustil našo farno upravitelj župnije, provizor g. Jožef Mlakar ter odšel na novo službeno mesto v Ptuj. Kako je bil g. provizor priljubljen med farani, je pokazal poslovitni večer, saj za njim tako rekoč žaluje vsa fara, zakaj tudi ne? Ker on je moral že kot mlad kaplan prevzeti v roke vse posle obširne prevatljske fare, ko je leta 1936 rajnega g. dekanja zadela kap. Župnija Prevalje se g. Mlakarja za vse delo, ki ga je storil v prid župnije, najlepše zahvaljuje in mu želi na novem mestu polno uspehov in božjega blagoslova. — Z istim dnem je tudi odšel tukajšnji II. kaplan g. Martin Kristan k Sv. Marjeti niže Ptuja. Čeprav je bival med nami le kratko časa, si je na mah prisvojil srca vseh župljanov. Tudi njemu želimo, da bi mu bilo na novem mestu delo blagoslovljeno, kakor je bilo tuja.

V nedeljo, dne 11. sept. bo na Lešah kmečki tabor. Ob pol 10 bo blagoslovitev sadne sušilnice na Lešah, ob 10 sv. maša v cerkvi. Popoldne ob

VADEMECUM

moderna higijena ust

CENEJŠE

Kupite še danes propagandni zavoj

1 VADEMECUM voda za usta (poizkusni zavoj)
1 VADEMECUM pasta za zobe velika

Din 20.-

(Ti zavoji bodo v prodaji samo omejen čas!)
BARNÄNGEN — STOCKHOLM

Zaloga: COSMOCHEMIA, ZAGREB, Smičklasova ulica 23

Sport

Jugoslavija : Romunija 1:1 (1:0)

Belgrad, 6. septembra. m. Moštvo Romunije je nastopilo v naslednji postavi: David, Albu, Demetrovič, Cotorman, Incilla, Brindea, Bogdan, Barakti, Odola, Svoboda. — Jugoslavija pa: Glazar, Zagorac, Matošič, Kečkeš, Jazbec, Kokotovič, Šipoš, Lešnik, Petrovič, Antolčević, Topšak. — Sodnik je bil dr. Baunvens.

V tekmi med Jugoslavijo in Romunijo gre stvarno za vodilno mesto na Balkanu. Ta borba traja že več let in Romunom se do danes še ni posrečilo premagati našo državno reprezentanco na naših tleh, medtem ko so naši že parkrat tokli Romune na njihovih tleh. Prav tako je tudi današnja tekma imela značaj borbe za vodilno mesto na Balkanu. Romuni so postavili moštvo, ki pri njihovih kritikih ni naletelo na ugovore, torej boljše moštvo. To pa ne velja tudi za naše moštvo, ki je bilo po mnenju vseh športnih kritikov sestavljeno slabo, kar se je tudi danes jasno poka-

zalo že v prvem momentu igre. Naš napad je bil preslab, da bi mogel obvladati obrambo Romunov. V napadu je bil naravnost nemogoč Lešnik, v krilni vrsti zelo slab Jazbec, tudi Kečkeš ni bil dosti boljši, tako da je naše moštvo kot celota mnogo zaostajalo za Romuni, ki so se izkazali kot zelo vigrana edinica in so bili od začetka do konca v premoli. Romuni so igrali zelo ostro, za momente cel preveč ostro, tako da je njihova igra izzvala nešteto protestov desettisočglave množice gledalcev, posebno v peti minuti drugega polčasa, ko je levi romunski branilec ostro faulal Šipoša, da je naše moštvo v drugem polčasu igralo brez njega. Prvi gol je dal Jugoslovčan Petrovič v 41. minuti. Isti igralec je imel v 44. minuti ponovno šanse, da poveča rezultat. Romuni so izenačili v 22. minuti. Tekma se je končala z nadmočjo Romunov, ne da bi se izpremenil rezultat. Naše moštvo je, kakor rečeno, igralo zelo slabo.

Ilirija : Fiumana

Na praznik, 8. t. m. popoldne se sestane na kopališču SK Ilirije v zadnjem letošnjem srečanju za Jadranski pokal Fiumana in Ilirija. Fiumana je eden najboljših italijanskih plavalnih klubov ter je v prvem delu letošnjega tekmovanja na Reki zmagala nad našo Ilirijo. Ilirija se bo na vsak način skušala revanširati za reški poraz ter po možnosti še doseči častno tretje mesto v letošnjem tekmovanju za Jadranski pokal; kajti torejno ima Ilirija še šanse, da se plasira pred Fiumano in tako osvoji tretje mesto v plavanju, vendar pa mora zmagati z razliko 11 točk. V vaterpolu je zmagala Ilirija že na Reki in bo tudi

doma skušala pokazati svojo premoč ter si tako priboriti prepotrebni dve točki.

S krasno izvajanimi skoki bo zadivil publiko šesti Evropejec ter naš državni prvak v skokih Branko Zihert. Tu Ilirija sploh nima konkurence. Tekmovanje bo še posebno zanimivo, ker je Fiumana novinec v tem tekmovanju in nastopi sploh prvič v Ljubljani!

Sedeži po 15 din ter stojišča po 10 din bodo v preprodi v četrti ves dan na kopališču SK Ilirije, dijaška stojišča po 6 din se bodo pa dobila samo pred tekmo in sicer proti predložitvi legitimacije.

Mako 6:3, 6:4, 6:2. V tej partiji je Bromvick predvedel tako igro kot je ameriški strokovnjaki že leta in leta niso videli.

Bilanca dosedanjih meddržavnih tekem med Jugoslavijo in Romunijo v nogometnih srečanjih je naslednja: naš državni team je dozdaj — brez včerajšnje — odigral vsega skupaj z Romunijo 17 reprezentativnih tekem. Od tega je Jugoslavija zmagala v desetih, Romunija pa v sedmih srečanjih.

Ivo Stevovič, centerhalf BSKa, je dobil po dolgotrajnem iskanju končno vendarle namestitve in sicer pri Racingu iz Strassbourga. Namestitve je obvezala Stevoviča za eno leto.

Na propagandnem teniskem matchu je v Novem Sadu češkoslovaški profesionalni teniški mojster Šolc izgubil svoj match z madžarskim profesionalcem Szigetijem v štirih setih po dramatičnem boju. Končni rezultat je 6:3, 6:1, 3:6, 7:5 za Szigetija, ki je igral odlično.

Znana jugoslovanska teniška igralka Mitič in Palada sta danes, 7. t. m. odpotovala v Južno Ameriko na daljšo turnejo. Pozvala so ju teniške zveze Kube, Brazilije, Čile in Argentine. Na potovanju bosta Mitič in Palada ostala približno dva meseca. Ni še znano, če se jim bosta po končani severnoameriški turneji pridružila tudi še naša dva igralca Pundek in Kukuljevič.

Crnce Clevel se je v Belgradu boksar z našim mojstrom Jakšičem. Pokazal je veliko znanje in strahovit udarec. Nihče ni pričakoval, da bi se Jakšič svojemu renomiranemu nasprotniku utegnil upirati vseh deset rund, za kolikor je bil match dogovorjen. Toda Jakšič je pokazal v borbi izredno živost in odpornost.

Triestina je premagala Jug! Čeprav je po prvem dnevu plavalnega dvoboja med tržaškimi klubom Triestino in med dubrovniškimi Jugom v Dubrovniku vodil Jug, je drugi dan Triestina osvojila končno zmago z rezultatom 79:78 točkam. Najboljši je bil na tem tekmovanju brez dvoma rezultat mladega Žižka, po rodu Slovenca, sicer pa člana Juga. Žižek je plaval 400 m prosto v sijajnem času 5:54!! Čas je res nekaj izbornega — dal pa je hkratu tudi priliko, da je nemudoma od veličine dogodka hipnotizirani dopisnik »Politike« napisal navdušen članek, v katerem kar mrgoli slavonskih »krasnorečistosti«. Med drugim beremo tale z velikimi črkami tiskani na-

Mali oglasi

Posestva

V Brežicah in okolici so na prodaj hiše, krasna stavbišča, vinogradi, sadovnjaki in gozdovi ter zaokroženi deli Attemosevega veleposestva. — Pojašenla pri inž. Miklau Otmar, Brežice. (p)

VEČ STAVBNIH PARCEL

v bližini kolodvora v St. Vidu — se pod ugodnimi pogoji proda. — Poizve set: Vižmarje 59.

Vnajem

Pekarijo

v prometnem kraju blizu Ljubljane oddam v najem. Lahko se dela na gospodarstvo obrt. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13245. (n)

Stanovanja

Enosobno stanovanje

oddam z oktobrom. Berš nekerjeva ul. 21, Zelena jama. (o)

slov: »Jugosloven Branko Žižek, plivač svetske klase, prekinsoč je plivalo na 400 metra bolje od najboljšeg Evropejca na dvomeču Amerika-Evropa« (kar seveda niti res ni, saj je Borg plaval 4:51). Dalje beremo pod Žižkovo sliko »Žižek, jedan od najboljih evropskih plivača«. Nikakor ne mislimo zmanjševati res odličnega uspeha našega simpatičnega rojaka, ki je znova dokazal, da brez Slovencev šport v Jugoslaviji ne bi prišel nikamor naprej. Moramo pa pokazati s kazalcem na naše vzhodne in južne brate, ki pri slednjem grilaju kar se le da široko odpirajo usta in s svojim pretiravanjem nehoti škodijo, namesto da bi z usmerjenostjo koristili. Ne gre to tako hitro, gospodje pri »Politiki«, takle naziv »plivač svet-ske klase« in takle naslov — kar čez noč — »jedan od najboljih evropskih plivača«! Počakati je treba, da se rezultat še kdaj kje ponovi in da se natančno kontrolirajo morebitne okoliščine, ki prihajajo v poštev (dolžina proge itd.). Večkrat ponovljeni uspeh šele daje pravico in realnost visokemu naslovu!

Dve moštvi, eno po večini sestavljeno iz Avstrijev, drugo pa iz igralcev nekdanje Nemčije, sta v Berlinu igrali neodločeno 1:1. Reprezentanca Dunaja pa je krepko porazila odlično nemško kombinacijo Fürth-Nürnberg s 3:0. Avstrijski listi pripominjajo, kako se je na tekmi jasno videlo, da so tudi dunajski slabši igralci z duhovito igro svoje stare, preizkušene šole zmogli poraziti moštva, ki goje šablonsko igro.

Jutri prične v Ameriki v Forest Hillsih tekmovanje za ameriško teniško prvenstvo. V posamezne osminke so bili določeni naslednji igralci: Budge, Destreman, Wood, Quist, Riggs, Pundek, Parker in Bromwich. Pri damah pa je vodstvo posameznih osminke tole: Jacobs, Stammers, Palfrey, Mathieu, Jedrzejowska, Bundy, Wynne in Alice Marble.

V Parizu je bilo te dni prirejeno tekmovanje za evropsko lahoatletsko prvenstvo. Največ prvih mest so si osvojili Nemci. Naš dva doba tekača, Pleteršek in Goršek, nista uspela v izredni konkurenci. Izpadla sta že v predtekmovanju. V finalu je na 800 m zmagal Nemeč Harbig s časom novega nemškega rekorda 1:50.6, na 400 m pa Anglež Brown s časom 47.4. Po vsem videzu sta naša tekmovalca v Parizu tekla dokaj slabše kakor doma, ker ni prvega videti okrog rezultata 1:56 ali 57 v predtekih, drugega pa ne v času okrog 51 sekund.

V Milanu so bile finalne tekme za evropsko veslaško prvenstvo. V izredno močni konkurenci Jugoslavlani nismo mogli uspeti. V štirici s krmarjem so naši tekmovalci zasedli šele četrto mesto, v dvojki s krmarjem peto in v double-scullu šesto.

V Novem Sadu je gostovala belgrajska Jugoslavija, ki sicer ni bila kompletna, vendar je bilo njeno moštvo — vsaj po znanih imenih — izredno močno. Kljub temu pa je Vojvodina lepo premagala »rdečec« s 3:2.

V Nišu je Bask premagal Železničarja z 2:1. V Borovu je gostovalo belgrajsko Jedinstvo, ki je proti Bati doseglo kar precej zadovoljiv rezultat. Igralo je neodločeno 1:1.

Izzivalna runda Davisovega pokala. Amerika in Avstralija sta postali finalist. Prvi dan je Riggs (Amerika) premagal Quista (Avstralija) s 6:4, 4:6, 6:0, 8:6. D. Budge (Amerika) pa je premagal Bromwicha (Avstralija) s 6:2, 6:3, 4:6, 7:5. Quist : Bromwich pa sta drugi dan v doubleu proti pričakovanju premagala Budgeja : Makoja. Stanje v tekmovanju je zdaj 2:1 za Ameriko.

Umrla je naša dolgoletna, zvesta kuharica

Katarina Robljek

Pogreb blage pokojnice bo v sredo, 7. septembra ob dveh popoldne izpred mrtvaške veže splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 6. septembra 1938.

VLADO KOZAK

Za časa velesojma si oglejte

v mojih skladiščih najboljša poljedelske stroje: mlatilnice, slamoreznice, vtilje, čistilnice in trijerje za žito, mline in stiskalnice za sadje in grozdje, reporeznice, brzoparilnice in druge kotle, pluge, brane, orodje, stavbeno in pohištveno okovje itd.

FR. STUPICA železnina, zaloga razstreljiv itd.
LJUBLJANA, Gosposvetska 1 (poleg Figovca)

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda 1 din: šentpavski oglas 2 din. Debelo tiskane naslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši znesek za mali oglas 15 din. - Mali oglas se plačuje tako pri naročilu. - Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka pečitna vrstica po 3 din. - Za pisarne odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službodob

Urarskega pomočnika
veščega vseh samostojnih del za takojšen nastop. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod št. 1344.

Prodamo

Šolske torbice
in nahrbtnike v veliki izbiri priporočila I. Kravos, Maribor, Aleksandrova 13.

Trkalnico
(Schleidermaschine), novo, proda Rud. Jurman, grad Vinagorica, Trebnje

KOLESARJI!
Ko obiščete velesojem, si oglejte znamenita francoska kolesa

»AIGLON«
VIKTOR BOHINEC
Ljubljana
Tyrševa cesta 12 (dvorišče)

(1) Sirite »Slovenca«!

KOLESA

najnovjši letošnji modeli
v največji izbiri naprodaj
po neverjetno nizkih cenah

Nova trgovina
Ljubljana - Tyrševa cesta 36
(nasproti Gospodarske zvezi)

Parkete

vseh vrst izdeluje in dopavlja po niski ceni Leo Paulin, tovarna parketov in furnirja, parna žaga, pošta Straža pri Novem mestu.

Prvovrstni trboveljski premog
brez prahu
koks, suha drva
nudi

I. Pogačnik
Bohoričeva 5 Telefon 20-59

VINA

Vam nudi
Centralna vinarna v Ljubljani
v svoji posodi najugodnejše
TELEFON ŠTEV. 25-73

KATERA JE VAŠA SREČNA BARVA?

9 OD 10 ŽENA UPORABLJA
NAPACNO BARVO PUDRA.

Napačna barva pudra Vam da strašen, trd videz »olepšanosti« ter povzroči, da ste videti za mnogo let starejši. Edini način po katerem pogodite svojo pravo barvo, je ta, da preizkusite eno barvo na eni, drugo pa na drugi strani lica. Napravite ta poizkus še danes z novimi zapeljivimi barvami pudra Tokalon. Dobili jih boste brezplačno. To so nove barve »tona kože«, mešane s pomočjo novega stroja — »hromoskopa«. Kakor magično oko izbira ta stroj barve z nezmotljivo točnostjo. Napudrano lice ni več videti »olepšano«. To je puder, ki se popolnoma zlije s kožo, da je videti kakor njen sestavni del.

Puder Tokalon je po patentiranem ravnanju mešan s »peno smetane«. S tem se ne omogoči samo, da se puder mnogo ur obdrži na licu, marveč se tudi prepreči, da bi puder absorbiral naravne oljnatke izločitve kože. Obvaruje kožo, da ne postane suha in raskava, prepreči pa tudi tvorbo gub. Poizkusite Tokalon — proslavljen puder s »peno smetane«.

tane«. Videli boste presenetljivo izboljšanje svoje polti v nekaj dneh.

Ce niste na jasnem, katera barva odgovarja Vaši koži, Vam radi brezplačno pošljemo štiri zavojčke raznih barv pudra Tokalon. Prav tako tudi dve tubi kreme Tokalon, hrane za kožo (za dan in za noč). Priložite Din 5.— v pisemskih znamkah za krite poštnine, omota in drugih stroškov. Če pa hočete poslati Din 8.—, Vam bomo poleg navedenega poslali še tri vrste ruža za usta specialnega modela (v raznih barvah) in dve blazinici, znotraj obloženi s Tokalonovim ruderčilom za lice (razne barve). Naslov: Hinko Mayer in drug, odbo 10-R Zagreb, Praska ulica 6.

VAŽNO: Puder Tokalon se dobi povsod v originalnih velikostih po Din 12.—, 20.— in 30.—. Pazite, da bo na vsaki škatlici ime TOKALON.

BREZPLAČNO
te čarobne
barve tona kože
za poizkus.

Bumček in Bunkica

Bunkica zdaj že trdno spi. Bumčku pa uhajajo misli iz okrogle glave: ki tepki, ki raste za vogalom one velike skale. Ob spominu na predobro zrele tepke si iz vseh strani obližne črni smrk. Tedaj pa prideta očka in mama.

Bumčkov oče in mama sta največja medveda v kočevskih pragozdovih in še daleč, daleč naokrog. Rjavo mehko kocinasto dlako imata, ogromne šape, okrogli glavi z majhnimi uhlji in dobrodušnimi očmi, ter ozek gobček z ne preveč strašnimi zobmi. Zdaj gresta po hrano v gozd in na polje. Otroka pa sta še majhna in morata ostati doma. »Sinček-edinček, mbe,« pravi oče medved, »tebi prepustim ključ, sestrice, vse. Sinček-edinček, mbe, Bumček, izkaži se! Hiše in sestre ne smeš zapustiti, če hočeš sladke tepke dobiti! Če ne bosta nič nagajala, jih vama bova mnogo dala!«

Bumček posluša, vzame ključ in gre v hišo. Bumčico položi v zibko, narejeno iz mahu in vso prepleteno z malinami in robidami. Kar na smrk se ji bingljale debele jagode. Bunkica mirno dudu in se smešlja v sanjah. Bumček pa bridko premišljuje: »Bumček, Bumček! To ni prav, To ni prav, da bo očka tepke dal! Mar bi si jih sam nabral! Blizu hiše je tepka debela! Se oče in mama bi bila vesela, če bi jih zvrhan koš imela, ki bi ga od Bumčka dobila, ko se bosta domov povrnila.«

Bumček debelo guba svoje čelo in še okleva, ali bi ubogal, ali bi šel. Potem pogleda v zibko: vse v redu. Stopi k vratom, pokuka skozi ključavnico, previdno odpre vrata in viha svoj črni smrk po zraku: »Ne smrdi po biksu!«

Med kitajskimi teroristi

Ko sva se pomenila o nekaterih vsakdanjostih, sem povedal profesorju pravi namen svojega obiska. Opiral sem se na to, češ da so mi v Parizu svetovali, naj se zatečem k njemu, kar je zgornjo pričalo, da je bil svetovno poznan. (Največji učenjaki niso neobčutljivi za tovrstne pohvale.)

Profesor bi se lahko vprašal, zakaj mu nisem tega omenil takrat, ko sva se spoznala, toda brez dvoma ni mislil na to, kajti njegov obraz je kazal neprikrito zadoščenje.

»Moji tuji sobrati so sodili moja dela vedno z neko dobrohotnostjo, kar me zmede. Na žalost sem pa prinesel le skromen kamenček k zgradbi nove Kitajske...«

Razgovor je kmalu prišel na točko, ki me je najbolj zanimala: odnosi med Kitajsko in Japonsko. Prijel sem za beležnico, a zvedel nisem nič novega. Razprave, ki sem jih prebral na morju, so me bile že natančno poučile o glavnih stvareh, in profesor Koo-Hsueh-Fan mi je samo razložil vprašanja do podrobnosti in jim seveda dal svoje osebno mnenje, ki je bilo močno protijaponsko.

Ko sem poslušal tega učenega in zgornjega moža, sem dobil vtis, da sem šele sedaj odkril pravi obraz kitajskega nacionalizma. Ne zločinski nacionalizem »Gonga«, tudi ne hlinjeni nacionalizem politikov, ki se neprestano pogajajo z Japonsko pod raznimi pretvezami za večje koncesije. Ne. Ampak premišljen in pa umerjen nacionalizem, ki je stremel po neodvisnosti Kitajske, pomlajane po vetriču z Zapada. Mislim, da tak nacionalizem ne bi obsodil Č. O. Simona.

Beseda, ki sem jo slišal že ob drugih okoliščinah, mi je dala nekaj pojasnil.

»Kaj vi točno razumete pod »spomenico Tanaka«?«

Gospod Koo-Hsueh-Fan je trenil z drobnimi očmi. Popravil si je naočnike.

»Pod imenom »spomenica Tanaka« označujejo spomenico, ki jo je predložil 25. julija 1927 leta prvi minister Tanaka japonskemu cesarju. To je čuden dokument, ki razlaga velike načrte energične politike v Mandžuriji in Mongoliji. Zavoljo njega se je porabilo že mnogo črnila, kajti z neizmerno brezobzirnostjo navaja imperialistične težnje, ki ne groze le naši deželi... ampak tudi mnogim drugim.«

»Kaj pa prav za prav vsebuje?«
»V njej najdete podoben načrt vsega, kar se tiče izvojevanja severnega Kitaja. V njej se nahajajo tudi načrti, o katerih najmanj lahko rečemo, da so — čudoviti.«

Profesor se je dvignil. V knjižnici si je poiskal neko delo in ga prelistal.

»Videli boste,« je zamrmral.

Njegov pergamentasti prst je kazal nekaj vrst, podčrtanih z modrim svinčnikom.

»Poročilo barona Tanaka je tehnično v vsem, kar se nanaša na Mandžurijo in Mongolijo. Bral vam bom nekaj mest iz nje, da boste mogli spoznati duha... Tu je že nekaj, kar postavlja pogoje, v katerih je bila spomenica utemeljena:«

Po evropski vojni so politični in gospodarski interesi Japonske v negotovem položaju. To je posledica tega, ker se nismo znali okoristiti z našimi posebnimi predpravicami v Mandžuriji in Mongoliji in popolnoma uresničiti naše pridobljene pravice. Toda, ko sem postal prvi minister, sem se posebno odločil, da bom ščitil v tej deželi naše interese in da bom prežal na vsako priliko, da pospešim njihovo razširitev. Že od tistega dne, ko sem šel kot navaden mešan začel podpirati pozitivno politiko nasproti Mandžuriji in Mongoliji, kar gorim, da bi videl njeno uresničitev. Da bi torej dosegli načrte za kolonizacijo Daljnega Vzhoda in za razvoj našega novega kontinentalnega

Denar

Imate plačila v Nemčiji?

Hočete v Nemčiji kaj kupiti, pa nimate nemških mark? Javite svoj naslov na P. Lupše, Zagreb - Illica 15/IV., pa Vam legalnim putem izvršimo vsako plačilo v Nemčiji v vsakem mestu in v vsaki višini.

BANČNO-KOM. ZAVOD

Maribor, Aleksandrova 40
kupi takoj in plača najbolje

HRANILNE KNJIZICE
bank in hranilnic
VREDNOSTNE PAPIRJE
3% obveznice, bone in srečke, delnice itd.
VALUTE VSEH DRŽAV
PRODAJA SREČK
državne razr. loterije

Razno

Potujete v Nemčijo?

Pa nimate nemških mark? Pišite na P. Lupše, Zagreb, Illica 15/IV. dopisnico, pa dobite vsako vsoto RMark po nizkem kurzu onstran meje v Nemčiji legalnim putem na razpolago.

IZBIRA NI TEŽKA

kadar je treba določiti časopis v katerem naj oglašuje trgovec ali obrtnik. Vsakdo bo pri tem upošteval list, potem katerega bo prišel zagotovo v stik s najširšimi kupnomočnimi sloji prebivalstva. In to je naš dnevnik »SLOVENEČ«, ki ga bere — posebno ob nedeljah — z malo izjemami vsaka slovenska hiša. En poskus Vas o uspehu prepriča.

»SLOVENEČ«, podružnica: Miklošičeva cesta št. 5

Le to dejstvo zadosti jasno kaže naše pomembne interese, ki jih imamo v Mandžuriji in Mongoliji...«

Profesor je dvignil glavo.

»Ne bom vas dalje mučil, gospod Martin. Pokazal vam bom le, da baron Tanaka divja proti »Pogodbi devetih sil«, podpisani v Washingtonu, ki je omejila za nekaj časa japonsko delavnost na Kitajskem. Tanaka smatra za pogodbo odgovorno stranko Minseito, proti kateri se je vedno boril. Sam je pripadal stranki Seiyukai, ki ga je poslala v Evropo in v Ameriko, da bi pregovarjal tuje državljane in poskušal omajati »Pogodbo devetih sil«. Ko se je vračal s tega potovanja, je bil žrtev atentata, ki ga je zagrešil neki kitajski nacionalist na šanghajskem kolodvoru. Neka ameriška ženska je bila ranjena, a mene je rešilo božje varstvo svojih cesarjev,« je izjavil baron, ko je opisoval to dramo. Zdi se, da je božja volja, da pomagam Vašemu Veličanstvu ustvariti novo dobo za Daljni Vzhod in razviti novo kontinentalno cesarstvo.«

»Toda,« sem ugovarjal, »nič posebnega še ne vidim v tej spomenici.«

Gospod Koo-Hsueh-Fan se je nasmehnil.

»Res? No dobro! Poslušajte tole:«

»Pogodba devetih sil« je v celoti duhovit izraz za trgovsko tekmovalstvo. To je namen Anglije in Amerike, da bi zlomili naš vpliv na Kitajskem s pomočjo svojega bogastva... Če bomo hoteli v bodoče nadzorovati Kitajsko, bomo morali uničiti predvsem Združene države, kakor smo napravili z Rusijo. Toda za izvojevanje Kitajske moramo najprej osvojiti Mandžurijo in Mongolijo. Da si osvojimo cel svet, je izvojevanje Kitajske prvi pogoj. Če se nam bo posrečilo podjarmiti Kitajsko, se nas bodo druge azijske države in države ob Južnem morju bale in se nam bodo same prostovoljno podvrgele... Ta načrt nam je zapustil cesar Meiji v svoji oporoki, katere uresničitev je bistvenega pomena za naš narodni obstoj.«